ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021-2027 Г.

ПЕРИОД 2022 – 2024 Г.

м. март, 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ 6

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО БЛАГОЕВГРАД И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНИТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНАТА 11

II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ 26

III. ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО 28

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО БЛАГОЕВГРАД 46

V. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО 59

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ 61

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	
БВП	Брутен вътрешен продукт
БД	Бюджетна дейност
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяем енергиен източник
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУСЕФСУ	Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МСП	Малки и средни предприятия
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП	Министерството на труда и социалната политика

НКПР 2013-2025	Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОП	Оперативна програма
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОУ	Основно училище
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПКИП	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията”
ПМДРА	Програма за морско дело, рибарство и аквакултури
ПО	Програма „Образование“
ПОС	Програма „Околна среда“
ПРР	Програма „Развитие на регионите“
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПРЧР	Програма за развитие на човешките ресурси
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПТС	Програма за транспортна свързаност
ПХОМП	Програма за храни и основно материално подпомагане
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РСУО	Регионална система за управление на отпадъците
СБАЛО	Специализирана болница за активно лечение по онкология
СУ	Средно училище
СУИЧЕ	Средно училище с изучаване на чужди езици
ЦГЧ	Централна градска част
ЦПЗ	Център за психично здраве

ЦПЛР-ЦЛТРДБ	Център за подкрепа на личностното развитие - Център за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
ЮЗУ	Югозападен университет
ЮЛ	Юридическо лице

ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на Община Благоевград за периода 2021-2027 г. е приет с Решение №7 от Протокол №2/28.01.2022 г. на Общински съвет Благоевград.

ПИРО Благоевград е разработен, съгласно Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027 г., издадени на основание на чл. 17, т. 9 от Закона за регионално развитие (ЗРР).

ПИРО е стратегически документ, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано развитие на територията на общината и връзките ѝ с други общини, който се разработва в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Югозападен регион за планиране от ниво 2 и общия устройствен план на общината.

Съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

Като стратегически документ ПИРО обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани със стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията.

ПИРО е изработен за цялата територия на община Благоевград, като формулираната визия за развитие е в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за периода 2021-2027 г. и доразвива и надгражда визията от Общинския план за развитие на Община Благоевград 2014-2020 г.

През 2024 г., Община Благоевград актуализира ПИРО Благоевград, във връзка с възможността за кандидатстване по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. Актуализацията обхваща част IV. „Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини“, както и на Приложение №1 Програма за реализация и Приложение №1А Индикативен списък на важните за общината проекти на ПИРО Благоевград.

В ПИРО Благоевград са идентифицирани четири зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие), като тяхното дефиниране и пространствено структуриране се базира в голяма степен на направения анализ на силните страни и потенциалите за развитие на Община Благоевград. Четирите зони за въздействие са пространствено определени и са логическото продължение на зоните, дефинирани в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Благоевград. Зоните са следните:

- Зона с преобладаващ социален характер
- Зона за развитие на индустриалните паркове и бизнес проекти
- Зона с публични функции с висока обществена значимост
- Зона за туризъм и отдих.

Зоната с преобладаващ социален характер обхваща жилищните квартали на град Благоевград и селата на територията на общината. Преди актуализацията на ПИРО Благоевград, териториалния обхват на зоната включва – IV-ти микрорайон, кв. „Грамада“, ж.к. „Еленово“, ж.к. „“Струмско“ и кв. „Струмско“ и селата в община Благоевград. Чрез актуализацията на ПИРО са включени нови жилищни квартали - ж.к. „Ален мак“, ж.к. „Бялата висота“, ж.к. „Орлова чука“ и кв. „Баларбаши“, като по този начин се разширява обхвата на зоната.

Включването на нови територии в зоната на въздействие е направено на база анализ за прилагането на интегрирани подходи за развитието на града. Разширяването на обхвата за зоната ще доведе до положително развитие на града и кварталите му, като с изпълняването на различни групи от мерки ще се постигне синергичен ефект в развитие на града.

24 нови проектни идеи са включени в Програмата за реализация на ПИРО Благоевград и в Приложение №1А Списък на важни за общината проекти, както следва:

В Стратегическа цел 1 „Създаване на условия за развитие на конкурентноспособни неутрални по отношение на климата производства и устойчив икономически растеж“, Приоритет 1.3 „Устойчиво развитие на туризма“, Мярка 1.3.1. „Изграждане на необходимата инфраструктура за развитие на различни форми на туризъм съобразно местния потенциал и наличните ресурси (зелен, спа, събитиен, културен и др.)“ са добавени проекти:

- Проект „Реконструкция и обновяване на парк „Ловен дом“ и Ботаническа градина“;
- Проект „Реконструкция и обновяване на паркови пространства в местността "Бачиново" и довеждащи алеи“.

В Стратегическа цел 2 „Повишаване качеството на живот, жизнения стандарт и подобряване на достъпа до услуги, чрез инвестиции в човешки ресурси, насърчаване на заетостта и социалното включване, разработване и прилагане на интегрирани политики“, Приоритет 2.3 „Подобряване на качеството на предоставяните услуги във всички социално-икономически сфери и улесняване на достъпа до тях“, Мярка 2.3.3. „Изпълнение и разширяване на обхвата на дейности за оказване на социална подкрепа на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение (осигуряване на топъл обяд, консултиране, застъпничество,

патронажна грижа, асистентска подкрепа, социално жилищно настаняване и др.)“ е добавен проект:

- Проект „Изграждане на нова сграда за общински жилища на територията на гр. Благоевград.

В Стратегическа цел 3 „Изграждане на съвременна инфраструктура, транспортна и дигитална свързаност, мерки за опазване на околната среда и адаптация към климатичните промени“, Приоритет 3.1. „Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура“, Мярка 3.1.4. „Изграждане, обновяване и реконструкция на вътрешно-улична мрежа и съоръженията към нея“ е включен проект:

- Проект „Реконструкция, корекция и покриване на част от ул. „Александър Стамболийски“.

Към същия приоритет, но в Мярка 3.1.5 „Изграждане, обновяване и реконструкция на зони за паркиране“ са включени три нови проекта:

- Проект „Изграждане на подземен обществен паркинг между сградите на Съдебна палата и Административен съд“;

- Проект „Изграждане на подземен обществен паркинг на пл. Македония“;

- Проект „Изграждане на подземен обществен паркинг на ул. „Юрий Гагарин“ в ж.к. „Струмско“.

В Приоритет 3.3 „Развитие на културна, образователна, социална, спортна, здравна инфраструктура“, Мярка 3.3.4. „Обновяване и модернизиране на общинската образователна инфраструктура, осигуряване на достъп за лица в неравностойно положение“ са добавени три нови проекта:

- Проект „Построяване на нова сграда за средно училище за покриване стандартите на едносменно целогодишно обучение“;

- Проект „Обновяване, реконструкция и въвеждане на мерки за ЕЕ в съществуваща сграда на 9 ОУ „Пейо Яворов“ в ж.к. „Ален мак“;

- Проект „Обновяване и облагородяване на дворните пространства на общински училища в град Благоевград в т.ч. озеленяване, изграждане на спортни площадки, доставка и монтаж на спортни съоръжения и др.“

В Мярка 3.3.6. „Създаване на нови видове социални услуги (центрове за кризисно настаняване за жертви на домашно насилие и жертви на трафик на хора, общностни центрове, заместваща грижа и др.)“ са включени следните проекти:

- Проект „Основен ремонт и въвеждане на мерки за ЕЕ в сграда с идентификатор 04279.613.106.1 за създаване на Общностен център за уязвими групи“;

- Проект „Изграждане на нова сграда за социална услуга - Център за резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания в ж.к. „Струмско“;

- Проект „Изграждане на нова сграда/реконструкция на съществуваща сграда за социална услуга - Център за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи“;

- Проект „Изграждане на нова сграда/реконструкция на съществуваща сграда за социална услуга - Център за кризисно настаняване“.

В Мярка 3.3.9. „Изграждане, възстановяване и реконструкция на елементите на градската среда – в т. ч проектиране и изграждане на детски площадки и площадки със спортни съоръжения на открито, адаптирани за хора в неравностойно положение, облагородяване на междублокови пространства, озеленяване, осветление, реконструкция на площади и др.“ са добавени проектите:

- Проект „Реконструкция, разширение, обновяване и озеленяване на пешеходна зона на Централна Градска част /ЦГЧ/ - включващ пл. "Христо Ботев", ул. "Тодор Александров", ул. "Димитър Талев", ул. "Райко Даскалов", ул. "Тракия", ул. "Мизия" и ул. "Янко Забунов";

- Проект „Реконструкция и обновяване на пл. „Македония“;

- Проект „Реконструкция и обновяване на пространството между Съдебна палата и Административен съд“;

- Проект „Изграждане на нова паркова зона в имот с идентификатор 04279.629.129, ул. „Юрий Гагарин“, ж.к. „Струмско“.

С Решение №268 по Протокол №7 от 19.06.2024 г. Общински съвет – Благоевград одобрява Актуализиран план за интегрирано развитие на Община Благоевград за периода 2021-2027 година и приложенията към него: Приложение 1 „Програма за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Благоевград 2021-2027 година“ и Приложение 1А „Индикативен списък с важни за общината проекти“.

Нормативно основание за изготвяне на Годишен доклад за наблюдение и изпълнение

Съгласно чл. 23 от ЗРР, т. 2, т. 4 и т. 5, Кметът на Общината - ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет, като осигурява неговата публичност и прозрачност.

Съгласно чл. 24 от ППЗРР, изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се отчита чрез годишните доклади за наблюдението на изпълнението му, изготвени на база на програмата за реализация.

Съгласно чл. 72 от ППЗРР, годишният доклад за наблюдението и изпълнението на плана на интегрирано развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Настоящият доклад за наблюдението на изпълнението на ПИРО е първият документ, който представя резултатите от неговото изпълнение за периода 2022 г. – 2024 г.

Структурата на Годишния доклад е в съответствие с разпоредбите на правилника за прилагане на ЗРР и съдържа информация за:

1. общите условия за изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;

2. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение;

3. действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, в т. ч.:

а) мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;

б) преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

в) мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината;

г) мерките за постигане на необходимото съответствие на плана за интегрирано развитие на общината със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;

д) мерките за прилагане принципа на партньорство;

е) резултатите от извършени оценки към края на съответната година;

4. изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране;

5. заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината.

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО БЛАГОЕВГРАД И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНИТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНАТА

В тази част на годишния доклад са представени характеристиките в социално-икономическата среда в община Благоевград за периода 2022 – 2024 г.

Горепосоченият период се характеризира, като цяло с политическа нестабилност, бежанска вълна, покачваща се инфлация и задълбочаваща се икономическа криза. Тенденциите в социално-икономическото развитие на страната оказва съществено влияние върху всички аспекти на развитието в общината и населените места през анализирания период. Освен това, пандемията от Covid-19 повлия значително на начина, по който фирмите и организациите се наложиха да работят в различните индустрии.

Ограничителните здравни мерки провокираха и тенденция към значително свиване на разходите и инвестициите на бизнеса и на домакинствата. В тази извънредна обстановка Община Благоевград планира, разработи и прие Плана за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г. и приоритизира проектите, които ще определят местното й развитие до 2027 г

Изпълнението на ПИРО Благоевград се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. В съдържанието на документа е включена информация за общите условия за изпълнение на плана, промените в социално-икономическите условия на общината, постигнатият напредък по изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение, предприетите действия с цел осигуряване на ефективност и ефикасност на изпълнението, заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО.

Настоящият доклад представя резултатите от наблюдението на изпълнението на ПИРО Благоевград за периода от 2022 - 2024 г. Докладът е разработен в пълно съответствие с изискванията на ЗРР и Правилника за неговото прилагане.

❖ ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Основните сектори, които имат най-голям принос в икономическото развитие и определят икономическия профил на Община Благоевград са: услуги – търговия, хотелиерство и ресторантьорство, ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране; индустрия – промишлено производство, строителство, преработвателна промишленост и аграрен сектор.

Към 2023 г. в общината функционират 6 519 нефинансови предприятия. В периода 2021-2023 г. се наблюдава динамика в броя на предприятията в община Благоевград, като те нарастват постепенно спрямо 2021 г. – 6361, което представлява ръст от 2,48%, (съгласно предоставена информация от НСИ)

Броят на нефинансовите предприятия, за 2023 г., на територията на община Благоевград и разпределението им по групи и заети лица, е както следва:

Таблица №1: *Брой нефинансови предприятия за 2023 г. и разпределението им по групи и заети лица*

Вид предприятие	Брой предприятия	Заети лица	Наети лица	Разходи за възнаграждения в хил. лв.
Микро предприятие (0-9 заети)	6 137	10 594	5 848	81 811
Малко предприятие (10-49 заети)	330	6 573	6 326	90 669
Средно предприятие (50-249 заети)	45	4 067	4 036	100 099
Голямо предприятие (над 250 заети)	7	3 933	3 912	104 793

Източник: НСИ

Към момента Икономическия профил на община Благоевград показва преобладаващ дял на сектора на Търговия и Услуги. Фабриките и заводите, заличени след 1989 г. отварят ниша за нова икономическа дейност, която за момента се попълва със складове, транспортни и логистични услуги, ремонтни цехове и сервизи.

През 2023 г. инвестициите в ДМА са най-значителни в Строителство. В повечето сектори за периода 2021 – 2023 г. се наблюдава ръст в инвестициите в ДМА, като най-значителен е в Транспорт, складиране и пощи и в Операции с недвижими имоти.

Таблица №2: *Разходи за придобиване и придобити ДМА в Община Благоевград за периода 2021 – 2023 г.*

Показатели	Разходи за придобиване на ДМА през 2021 година чрез строителство и закупуване	Придобити ДМА през 2021 година чрез строителство и закупуване	Разходи за придобиване на ДМА през 2022 година чрез строителство и закупуване	Придобити ДМА през 2022 година чрез строителство и закупуване	Разходи за придобиване на ДМА през 2023 година чрез строителство и закупуване	Придобити ДМА през2023 година чрез строителство и закупуване
1. Селско, горско и рибно стопанство	12 173	13 924	10 071	9 967	Няма информация	Няма информация
2. Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	49 530	47 674	29 914	25 079	29 675	29 947
3. Строителство	49 132	52 870	35 182	30 483	100 097	44 035
4. Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	48 459	44 531	96 837	91 342	87 654	89 135
5. Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	1 771	1 472	1 055	1 210	Няма информация	Няма информация
6. Финансови и застрахователни дейности	25	25	14	14	72	72
7. Операции с недвижими имоти	11 608	10 773	21 363	17 348	19 356	14 881

8. Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	5 199	5 776	7 385	7 220	9 614	8 697
9. Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	13 079	10 628	12 294	8 330	13 407	10 687
10. Други услуги	1 791	1 856	6 875	7 254	5 214	4 327
ОБЩО:	192 767	189 529	220 990	198 247	283 634	220 025

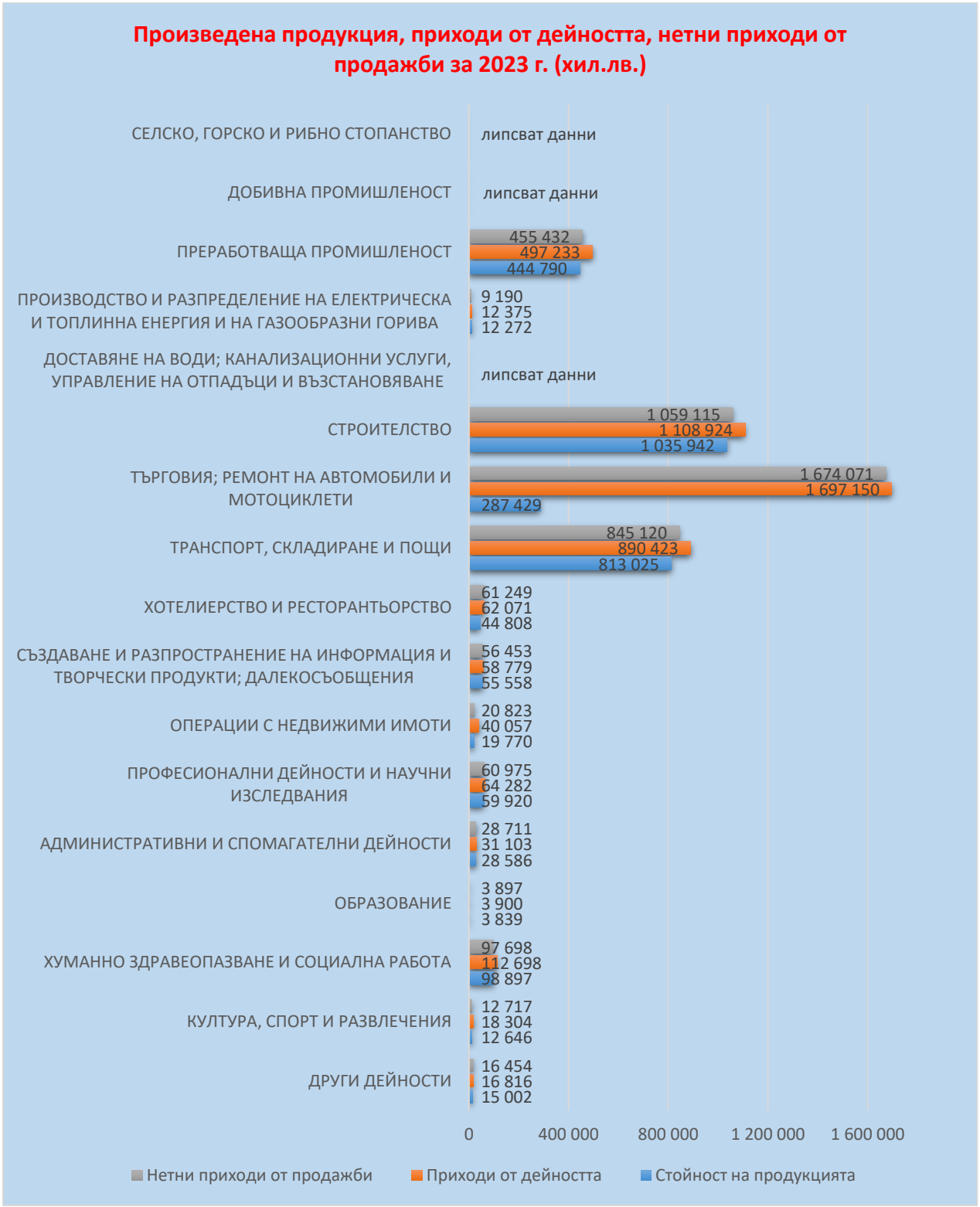
Изводът, който следва да се направи е че разходите за придобиване на ДМА по сектори от нефинансовите предприятия нарастват за периода 2021-2023 г. Общо по сектори разходите за 2021 г. са в размер на 192 млн. лв., през 2022 г. са 220 млн. лв., а през 2023 г. са 283 млн. лв.

По отношение на разходите за придобити ДМА също се наблюдава ръст, като през 2021 г. са в размер на 189 млн. лв., през 2022 г. са 198 млн. лв. и през 2023 г. са в размер на 220 млн. лв.

Чуждестранните преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор в община Благоевград за 2023 г. нарастват спрямо 2021 г. За 2023 г. в общината са инвестирани 141 млн. евро, докато през 2021 г. са 86 млн. евро, което е с 55 млн. евро повече.

Община Благоевград произвежда 40,99% от стойността на продукцията в Област Благоевград.

Фигура №1: *Произведена продукция, приходи от дейността и нетни приходи от продажби за нефинансовите предприятия в община Благоевград за 2023 (хил. лв.)*

Източник: НСИ

Средната годишна брутна работна заплата на заетите лица в община Благоевград нараства от 14 572 лв. през 2021 г. до 18 905 лв. през 2023 г., което представлява ръст с 22,91 %, но остава по-ниска от тази за страната.

Таблица №3: *Средна годишна работна заплата (2021 – 2023 г.) в община Благоевград*

Средна брутна годишна работна заплата в лв.	**2021 г.**	**2022 г.**	**2023 г.**
	14 572,00	16 698,00	18 905,00

Източник: НСИ

Таблица №4: *Наети лица по икономически дейности (среден годишен брой) за периода 2021 – 2023 г. в община Благоевград*

Наети лица *(среден годишен брой)*	**2021 г.**	**2022 г.**	**2023 г.**
	26 528,00	26 700,00	26 829,00

Източник: НСИ

Броят на заетите лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности на територията на община Благоевград през 2021 г. е 26 528 лица и бележи ръст през 2022 г. съответно 26 700 заети лица, а през 2023 г. броят на заетите е 26 829 лица. Броят на заетите лица през 2021 г. спрямо 2023 г. се е увеличил с 1,12 %.

По отношение на безработицата на територията на община Благоевград регистрираните безработни лица към 31.12.2024 г. са 1 341 души. Равнището на регистрираната безработица през месец декември 2024 г., изчислено като дял на регистрираните в бюрото по труда безработни лица към икономически активните лица 32 125, установени при Преброяване 2021 г. за общината е 4.2 %. При анализиране на показателя регистрирани безработни лица спрямо декември 2023 г. се наблюдава намаление от 60 лица или 4,3%, а спрямо декември 2022 г. регистрираните безработни лица намаляват със 154 лица или с 10.3 %.

Структурата на регистрираните безработни лица по **образование** към 31.12.2024 г. е следната:

- С висше образование 342 лица;
- Със средно образование са регистрирани 719 лица;

- От тях: със средно специално и професионално образование 604 лица;
- С основно образование са регистрирани 150 лица;
- С начално образование са регистрирани 130 лица;

Структура на регистрирани безработни лица от **рисковите групи** на пазара на труда към края на м. декември 2024 г.: 760 са жени, 581 мъже, 132 са младежите до 29 години и 546 са лицата над 50-годишна възраст.

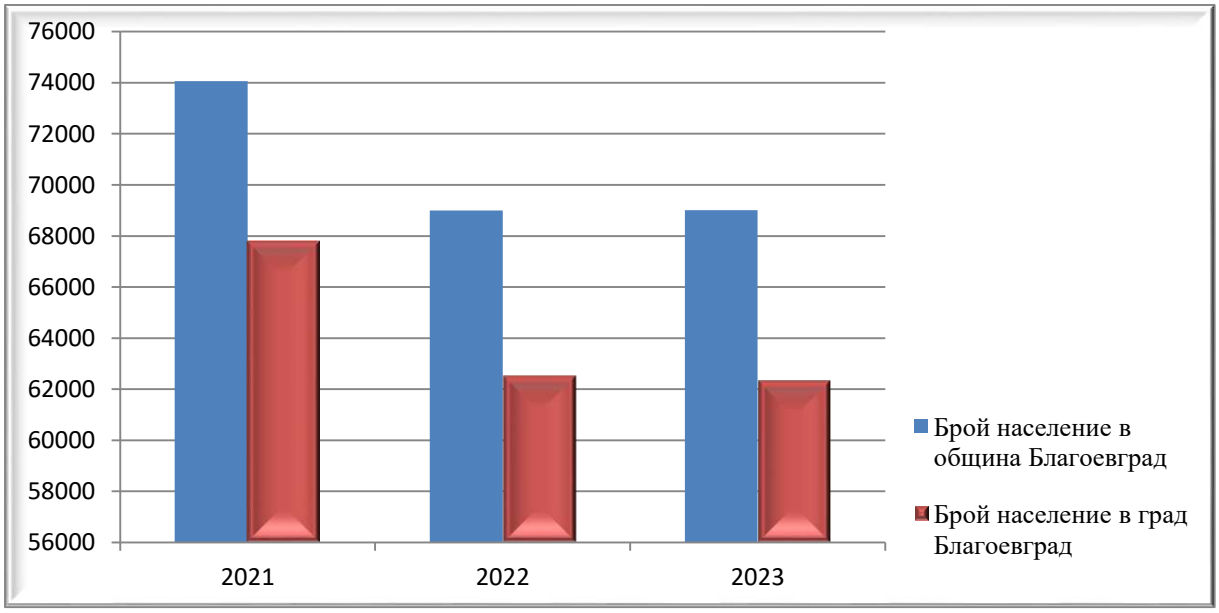
Към общия брой регистрирани безработни лица (1 341) към 31.12.2024 г. – 56.7 % са жени, 43.3 % мъже, 9.8 % са регистрираните безработни младежи до 29 годишна възраст и 40.7 % са регистрираните безработни лица са над 50 години.

През 2024 година активираните неактивни лица от трудови посредници, ромски и младежки медиатори са 271 лица. Спрямо предходната 2023 година са активирани с 104 лица повече, а спрямо 2022 година са активирани с 33 лица повече.

❖ ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Благоевград е административен център на общината и на областта. Динамиката на населението в община Благоевград от 2021 г. до 2023 г. е ниска. Делът на населението на общината от този в областта намалява от 24,83% към 2021 г. до 24,04% към 2023 г.

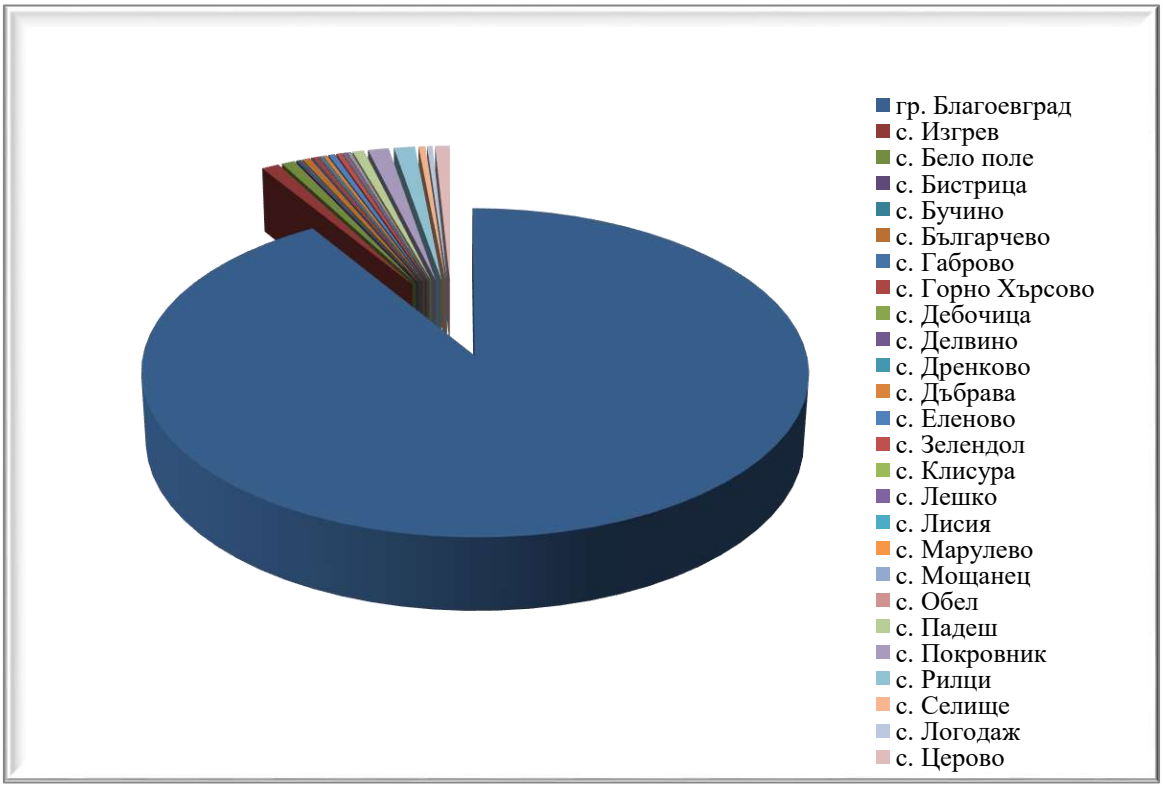
Фигура №2: *Динамика в броя на населението в община и в град Благоевград за периода 2021-2023 г.*

Източник: НСИ

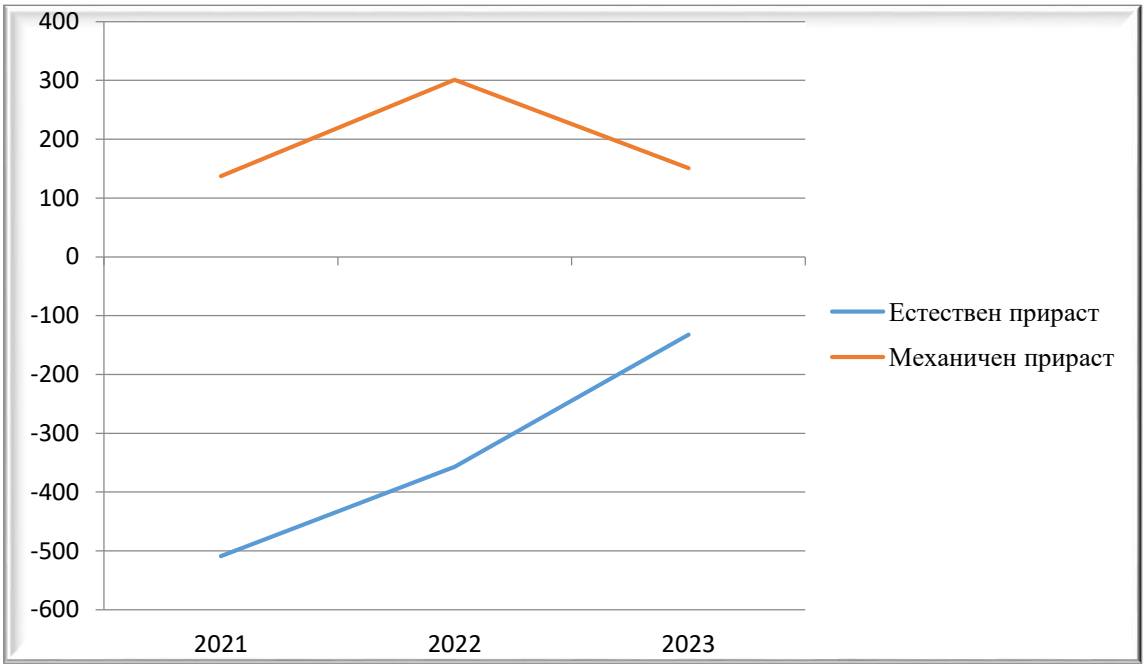
Намаляването на населението на община Благоевград е един от възможните силно неблагоприятни фактори за бъдещото й развитие. Тенденцията ще доведе до ограничаването на работната сила и възпроизводствения потенциал на общината в дългосрочен период. Селското население в общината към 2023 г. е едва 9,70% от населението на общината.

Фигура №3: *Население на община Благоевград за 2023 г.*

Източник: НСИ

Фигура №4: *Механичен и естествен прираст в община Благоевград за периода 2021-2023 г.*

Източник: НСИ

Демографската картина за община Благоевград, както и за цялата страна е неблагоприятна, населението застарява, както в резултат на естествените процеси на раждаемост и смъртност, така и в резултат на засилените миграционни процеси.

Таблица №5: *Естествен прираст в община Благоевград за периода 2021-2023 г.*

Община Благоевград	**2021**	**2022**	**2023**
Раждаемост	692	643	658
Смъртност	625	1000	790

Източник: НСИ

Видно от таблицата, раждаемостта за 2023 г., е по-висока в сравнение с 2022 година, в същото време смъртността за 2022 година е най-висока за анализирания период, което в голяма степен се дължи на пандемията от COVID-19. През 2023 г. се наблюдава отрицателен прираст в размер на - 132 лица.

Таблица №6: *Механичен прираст в община Благоевград за периода 2021-2023 г.*

Община Благоевград	**2021**	**2022**	**2023**
Заселени	2055	1800	2073
Изселени	1932	1499	1922

Източник: НСИ

От 2021 г. до 2023 г. се наблюдава постоянна тенденция на положителен механичен прираст. Най-високата стойност е регистрирана през 2022 г. Вследствие на пандемията от COVID-19 в община Благоевград се наблюдава положителен механичен прираст за периода 2021 г. - 2023 г.

Възрастова структура

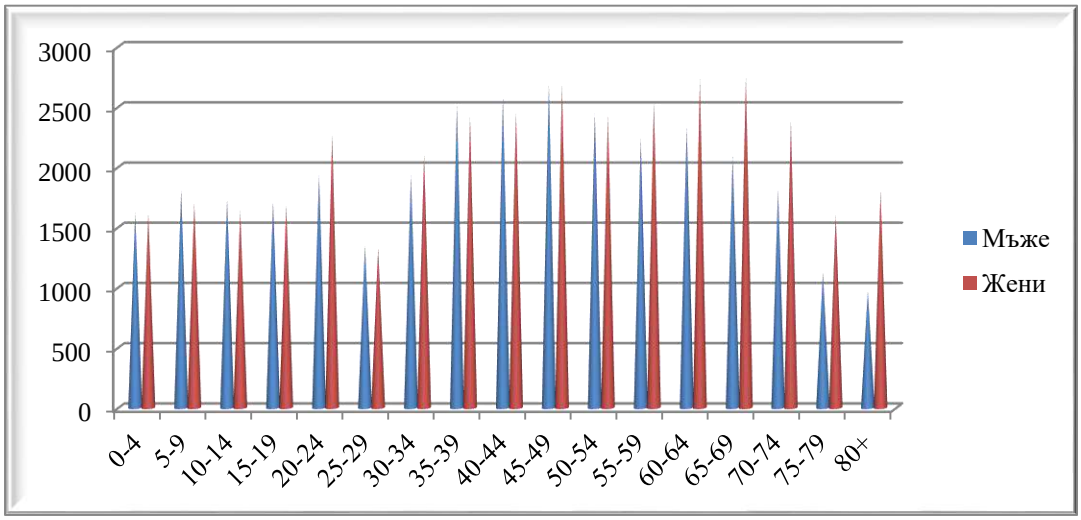
Възрастовата структура на населението до голяма степен определя демографския му потенциал. Нейният нарушен баланс се отразява на раждаемостта, смъртността, репродуктивните възможности на населението, както и на трудовите му ресурси.

Фигура №5: *Възрастова структура на населението в община Благоевград към 2023 (брой жители)*

Източник:НСИ

Фигура №6: *Полово - възрастова структура на населението в община Благоевград към 2023 (брой жители)*

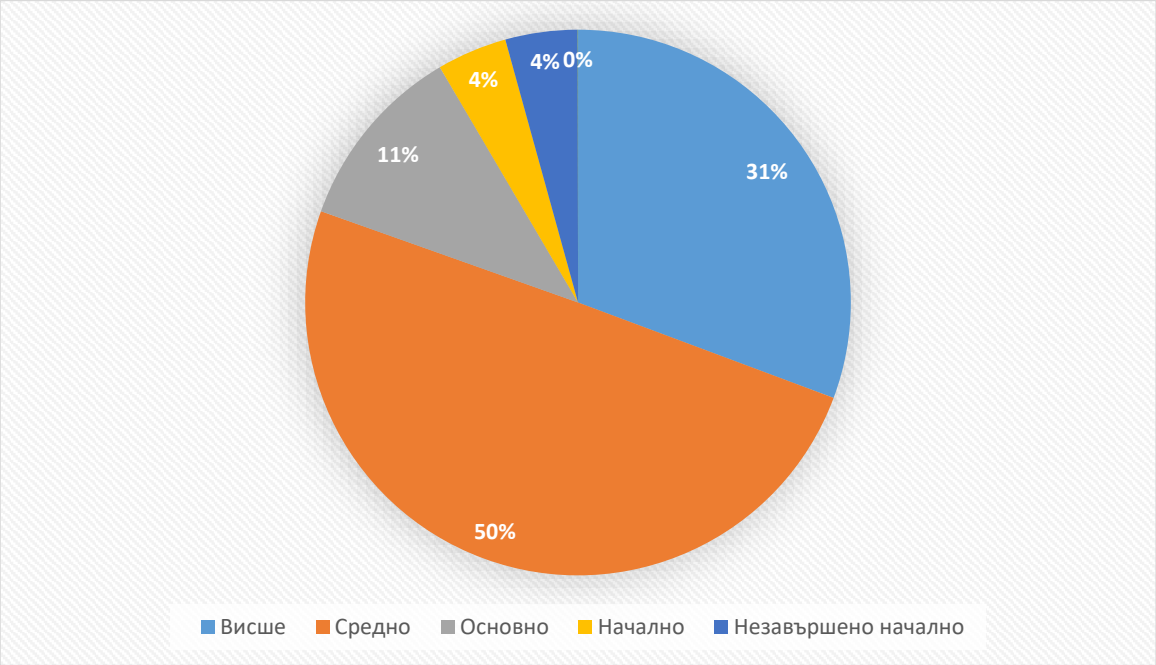

През 2023 г. възрастовата група с най-много представители на територията на община Благоевград е **40-49 години – 10 404 лица**, а с най-малко **80 + години – 2 772 лица**. Не се наблюдават резки промени в половия състав на населението. Налице е добър баланс между двата пола. Към 2023 година жените преобладават по брой над мъжете 36 103 към 32 912, което се дължи главно на по-ниската смъртност, като е налично равновесие между половете в детеродна възраст.

Образователна структура

Образователната структура на населението е от значение, когато разглеждаме качеството на работната сила и икономическите потенциали на общината.

Фигура №7: *Население на 7 и повече навършени години по степен на завършено образование в община Благоевград към 07.09.2021 г.*

Източник:НСИ

Процентът на завършилите висше образование е с 30,68%. Със средно образование са 49,74% от населението. В същото време делът на населението с начално и основно образование е чувствително по-нисък от характерния за страната (съответно 4,15% и 11,11%).

Етническа структура

По данни от НСИ към 07.09.2021 г., по-голямата част от населението в община Благоевград се определя като принадлежащо към българската етническа група – 90,07 % Като роми са се самоопределили 2,40 %, като турци – 0,11%, 1,07% са посочили друга етническа принадлежност, а не желаят да посочат към коя група принадлежат и не е показана принадлежност са посочили 6,35%.

Таблица №7: *Етническа структура на населението в община Благоевград към 07.09.2021 г.*

Населено място	**Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност**	**Етническа група**				**Не желая да отговоря, друга принадлежност и непоказана**
		българска	***ромска***	***турска***	***друга***	
Община Благоевград	69 078	62 219	1656	73	740	4 390

Източник: НСИ

❖ РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Община Благоевград разработва и изпълнява интегрирани политики за подкрепа на хора в риск, живеещи на територията на общината, като комбинира ресурсите и координира дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда. Ключовите приоритетни направления в сектора са изведени в съответствие с идентифицирани потребности на рисковите групи, осигуряване на възможности за спешна реакция при решаване на критичните социални проблеми на жителите на общината и от необходимостта от прилагане на нормативните промени в сферата. Целта е да се реализират актуални политики на социално включване, които да обхващат всички уязвими общности и индивиди, нуждаещи се от подкрепа.

Съгласно действащата нормативна уредба, на общинско ниво социалните дейности се извършват от:

Община Благоевград – Кмет и Общински съвет. Те формират и изпълняват общинската политика по отношение на социалните услуги, създават и предоставят социални услуги, договарят предоставянето на социални услуги с външни доставчици, контролират тяхното качество.

Доставчици на социални услуги – Община Благоевград, както и вписаните в регистъра на Агенцията за социално подпомагане физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица.

Дирекция „Социално подпомагане“ - изпълнява държавната социална политика и обслужва населението от общината в областта на социалното подпомагане, съгласно нормативната база приета за страната, управлява случаите на хора в риск и в частност – насочва потребителите към социалните услуги, изпълнявани като държавно-делегирана дейност.

Съвет по въпросите на социалните услуги в община Благоевград, съгласно Закона за социалните услуги.

Местни общности и техните представители – НПО, местни организации, клубове и представители на рисковите групи.

На територията на община Благоевград се предоставят следните социални услуги, които осигуряват подкрепа за деца, пълнолетни с увреждания и стари хора:

Дом за пълнолетни лица с деменция “Свети Мина” – капацитет 50 места. Потребителите получават 24 часова грижа, включваща комплекс от социални услуги, съобразени с индивидуалните нужди.

Дом за стари хора – капацитет 87 места. Потребителите получават 24 часова грижа, включваща комплекс от социални услуги, съобразени с индивидуалните потребности и желания. Осигурени са възможности за предоставяне на битови услуги, здравни грижи, организиране на свободното време и личните контакти на домуващите.

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – капацитет 15 места. Предоставя комплекс от социални услуги за деца в среда, близка до семейната.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания – три Центъра с общ капацитет 42 места. Предоставя комплекс от социални услуги за деца и младежи с увреждания в среда, близка до семейната.

Дневен център за деца и младежи с увреждания "Зорница" - капацитет 36 места. Посещава се от деца и младежи с умерена, тежка и дълбока степен на интелектуална недостатъчност. Работи се в три групи, съобразно възрастта и степента на увреждане. Центърът разполага със зала за рехабилитация и психомоторика, логопедичен кабинет и собствен транспорт.

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания "Зорница" – капацитет 20 места. Предоставя условия за задоволяване на ежедневни, образователни и рехабилитационни потребности, както и помощ за организиране на свободното време и лични контакти на потребителите. Основните дейности са терапевтични и обучителни, функционална и занимателна трудотерапия, медицинска и социална рехабилитация.

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания – психо-социални услуги – капацитет 25 места. Потребителите са хора с психична болест. Центърът предлага комплекс от социални услуги в общността, свързани с предоставяне на храна, помощ при организиране на свободното време и лични контакти. Дейностите в центъра целят възстановяване и развиване на умения за самостоятелно справяне с ежедневни нужди и ограничаване на социалната изолация.

Защитено жилище за лица с психични заболявания – капацитет 8 места. Услугата е насочена към хора с психични разстройства, живели в специализирана институция или застрашени от постъпване в такава, но с реален шанс за интеграция. В Защитеното жилище са създадени условия за пълноценен и сравнително самостоятелен начин на живот в среда, близка до семейната. Изпълняват се дейности, насочени към развиване на умения за самостоятелно справяне с ежедневни нужди и придобиване на трудови навици.

Защитено жилище за лица с умствена изостаналост – две Защитени жилища с общ капацитет 16 места. Потребителите на услугата са хора с лека умствена изостаналост, прекарали част от живота си в специализирани институции, но имащи реален шанс за интеграция, както и такива, застрашени от постъпване в институция.

Дневен център за стари хора – капацитет 36 места. Потребителите на услугата са над 65 годишни жители на Благоевград. В Центъра са създадени условия за цялостно обслужване през деня, свързано с предоставяне на храна, организиране на свободното време. Развити са дейностите: занимания по интереси, организиране на индивидуални и групови консултации със специалисти, административни услуги, организиране на летен отдих, честване на лични празници.

Център за временно настаняване – капацитет 10 места. Услугата е предназначена за бездомни лица и може да се ползва за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарна година.

Домашен социален патронаж – капацитет 310 места. Обслужват се хора в пенсионна възраст, хора с увреждания. С предимство за прием се ползват самотните

възрастни хора, ветераните от войните, военноинвалидите и хората с трайно намалена работоспособност над 71%.

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца – капацитет 20 места. Осигурява подкрепа за деца в риск (в това число отпаднали или в риск от отпадане от училище), помощ за професионално ориентиране.

Център за обществена подкрепа – капацитет 20 места, осигурява консултативни услуги за деца и семейства.

Преходно жилище - капацитет 6 места. Настанените деца и младежи са на възраст от 12 до 18 години. Осигурява 24-часова грижа в среда, близка до семейната.

Обществена трапезария – капацитет 150 места.

Асистентска подкрепа – капацитет 152 места; специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за самообслужване, движение и придвижване, изпълнение на ежедневни и домакински дейности, комуникация.

Основната част от изброените социални услуги в общността са съсредоточени в общинския център и достъпът до тях за хора, живеещи в селата на общината, е почти невъзможен – Дневен център за стари хора, Дневен център за възрастни с увреждания, Дневен център за деца с увреждания. До жителите на част от прилежащите села достигат само някои от услугите – Домашен социален патронаж, Обществена трапезария, Асистентска подкрепа. Прилагането на Механизма за личната помощ, съгласно Закона за личната помощ се прилага за всички населени места в общината без изключение.

Заетостта спрямо утвърдения капацитет на изброените социални услуги е над 90 %, което е един от показателите за тяхната ефективност. Анализът на дейността им и интересът към подкрепата, която те осигуряват дава основание за запазването им като капацитет и целеви групи.

В същото време променената нормативна база в сектора налага планиране в две основни посоки.

Едната е свързана с изпълнение на редица мерки, насочени към реформиране, подобряване на материално-техническата база, актуализиране на дейностите и осигуряване на по-добър достъп до съществуващите социални услуги.

Другата основна посока на развитие в сферата е разкриване на нови социални услуги на територията на община Благоевград, като причините за това са:

- ✓ отражение на налагащата се реформа при институционалният тип услуги върху подкрепящите консултативни, терапевтични и рехабилитационни услуги на общинско ниво
- ✓ необходимост от налагане на интегрирани форми на подкрепа, които да отговорят максимално на потребностите на общността и да позволят ефективно използване на ресурсите в сектора
- ✓ липсващи социални услуги, които да отговорят на актуални проблеми, свързани с конкретни целеви групи.

II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

В ПИРО Благоевград е подробно разписана системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана, която цели осигуряването на ефективно неговото изпълнение, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка.

Съгласно чл. 72, ал. 1 от ППЗРР „Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината“, като съгласно чл. 72, ал. 9 „В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината“.

Докладване изпълнението на ПИРО се извършва ежегодно от Кмета на общината. За резултатите от наблюдението на изпълнението се изготвя годишен доклад в съответствие с чл. 72, ал. 2 от ППЗРР. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на ПИРО се изготвя и внася за обсъждане и одобрение от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината е публичен и се оповестява на страницата на общината в интернет. Настоящия годишен доклад за наблюдението на изпълнението обхваща периода 2022 - 2024 г.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината съдържат информация за изготвяне на междинната и

последващата оценка на плана. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Системата от индикаторите е неизменна част от цялостния процес на оценка за наблюдение и актуализация на ПИРО, която е основен обективен инструмент за проследяване изпълнението на плана. Изборът на подходящи индикатори се базира на специфичните характеристики на стратегическата част на ПИРО и съвременните методи за наблюдение на стратегическото планиране.

За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение за всеки индикатор, са посочени мерните единици, в които се измерва, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на плана.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението са съпоставими с текущите макроикономически и секторни процеси и са съобразени с общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г., а също така отразяват и спецификата на общината.

Те са сведени до по-малко на брой, отразяващи най-вече основните такива залегнали в по-висшите програмни планове и стратегии. В същото време те са:

- **Конкретни** – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на специфична информация
- **Измерими** – за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни
- **Достъпни** – има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и **качество** и са достъпни на приемлива цена
- **Адекватни** – обосновани са, и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие
- **Обвързани са с времето** – на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за периода 2021-2027 г. Степента на въздействие се отчита количествено.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината.

Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област. За част от мерките, свързани с определените в плана приоритетни зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие), са определени самостоятелни индикатори, чрез които да се оцени приносът на интервенциите както към развитието на конкретната територия, така и към развитието на община Благоевград.

Индикаторите са организирани около темите за социалното, икономическото и териториалното изграждане. Те измерват напредъка на местната общност, конкурентоспособността на МСП, образованието, изградеността на инфраструктурите, транспорта, състоянието на околната среда, социалната интеграция, бедността и здравния статус на населението.

Предложените индикатори са формулирани така, че измерват промяната в съответния продукт или резултат от изпълнението на плана – в абсолютна стойност (брой, м, кв.м. и т.н.) или относителна стойност (в процент изменение). Точността на измерване на прогреса на ПИРО зависи от обективността на базовите стойности на отделните индикатори, които са определени от официалните източници на информация. Определени индикатори не притежават начална стойност, което се дължи или на разминаване в данните от различните източници на информация, или поради все още липсващата система за събиране на данните. Целевите стойности на индикаторите са определени в диапазон в зависимост от степента на изпълнение на заложените проекти.

Към момента на изработването на ПИРО икономическите параметри на развитие на община Благоевград за следващите седем години са трудни за прогнозиране, в допълнение към момента на разработване на ПИРО не е бил изяснен и размерът на финансирането, по различните програми на ЕС. Поради тази причина не е могло да се определи в каква степен ще бъдат изпълнени всички проекти, заложени в плана, поради което се е наложило и актуализирането му през 2024 г.

III. ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

❖ МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И СЪЗДАДЕНИ МЕХАНИЗМИ ЗА СЪБИРАНЕ, ОБРАБОТВАНЕ И АНАЛИЗ НА ДАННИ

Наблюдението на изпълнението на ПИРО се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране на регионалното и пространственото развитие, програмирането, управлението и ресурсното им осигуряване. Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за

регионално и местно развитие съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на ПИРО. В Община Благоевград е създадена много добра организация по разработване, реализиране и отчитане на проекти и дейности, въпреки, че те се осъществяват от различни ресори на общинската администрация и външни изпълнители. Важна роля в цялостния координационен процес има дирекция „Европейски проекти и програми“.

В Плана за интегрирано развитие на община Благоевград за периода 2021 – 2027 г. е разписана система за наблюдение и оценка на изпълнението на плана. В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината. Заложено е, че за ритмичното наблюдение и изготвянето на междинна и последваща оценка е важно да се разработи и поддържа информационна база данни за целите на ПИРО Благоевград, която да представлява списък с всички индикатори, на базата, на които периодично да се обновяват текущите им стойности.

Такава база данни следва да се поддържа от общинската администрация и нейните специализирани дирекции, отдели и звена. За целта е необходимо активното и регламентирано взаимодействие между общинските звена и представителите на експлоатационните ведомства, териториалните дирекции на централните органи на изпълнителната власт, неправителствения и частния сектор. Поддръжката на общинския справочник следва да бъде неразделна част от дейностите по организирането и представянето на годишните доклади за изпълнение на ПИРО, заложени в системата за наблюдение и оценка на плана. Ежегодно следва да се проследява всеки един от индикаторите, като точните стойности на показателите следва да бъдат отразявани в съответните годишни доклади за наблюдение изпълнението на плана. Едновременно с това, общината следва да извършва мониторинг на изпълнението на целите, приоритетите и мерките от ПИРО посредством прилагане на правилата за мониторинг, контрол и последваща оценка при изпълнението на стратегически документи на общинската администрация.

Към момента на изготвяне на настоящия доклад по наблюдение на изпълнението на ПИРО се констатира, че не е създадена информационна база данни.

Системата за наблюдение и оценка интегрира индикаторите за измерване на резултатите и въздействието на плана, като ги подрежда в стройна логически обвързана и подчинена система отчитаща изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО.

Планът за интегрирано развитие, както и материалите, свързани с действията на съответните органи по тяхното изработване, одобряване, приемане, изпълнение, наблюдение и оценка, са официална обществена информация, която активно се разпространява през всичките периоди на изпълнение на ПИРО.

В ПИРО Благоевград за периода 2021 – 2027 г. е разписан и се изпълнява комуникационен механизъм за осигуряване на информация и отчетност по изпълнението му, относно постигнатите резултати. В периода на изпълнение и мониторинг на ПИРО са дефинирани следните мерки.

Мерки в етап на изпълнение:

- **Провеждане на публични и информационни събития** - при идентифициране на заинтересовани страни за осъществяване на съвместни проектни идеи и при идентифициране и структуриране на Концепция за ИТИ;
- **Провеждане на обществени консултации** - при дефиниране на проектни предложения и обсъждане на партньорства;
- **Публикуване на онлайн анкетно проучване** в интернет платформата за обществено обсъждане в ИСУН или www.eufunds.bg, или по време на събития - при дефиниране на проектни предложения;
- **Обществени консултации** - при обсъждане на проектни предложения и концепции за ИТИ;
- **Експертни срещи** - при разработване на проектни предложения;
- **Публично обсъждане** - представяне на приоритетни проекти за развитието на общината.

Мерки в етап на мониторинг:

- **Провеждане на публично обсъждане** - при необходимост от изменение/допълнение на ПИРО;
- **Провеждане на обществени консултации** - при изготвяне на междинна и последваща оценка на ПИРО;
- **Публикуване на интернет страницата на общината** – при изготвен Годишен доклад от изпълнението на ПИРО, междинна и последваща оценка.

Годишният доклад се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет до 31 март на всяка следваща година и се оповестява на интернет страницата на Общината. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО се изпраща на Председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет Благоевград доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на ПИРО. Докладите се публикуват на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват Общински съвет, Кметът на общината, кметове на кметства и

кметски наместници, общинска администрация, социални и икономически партньори, неправителствени организации и представители на гражданското общество в общината.

Планираните мерки за комуникация, информация и включване на заинтересованите страни и партньорите в процеса по актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в плана са:

Актуализация на план: Изработването и приемането на актуализирания план се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на плана за интегрирано развитие на общината.

Актуализация на програмата за реализация на ПИРО: Изменение и актуализация на програмата за реализация се извършва при стриктно спазване на принципа на партньорство и прилагане на мерките от комуникационната стратегия. Актуализацията на програмата за реализация се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

За ефективното и ефикасното изпълнение на ПИРО програмата за неговата реализация, в която са посочени източниците на финансиране и е съобразена с размера на осигуреното финансиране в тригодишната бюджетна прогноза, когато е предвидено такова, може да се актуализира при необходимост с решение на Общински съвет по предложение на Кмета на общината.

Същевременно, актуализация на програмата за реализация на ПИРО може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране.

Мерки за комуникация, информация и включване на заинтересованите страни и партньорите в процеса по бъдеща актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в плана:

- Публикуване на информация относно актуализация на ПИРО в различни достъпни комуникационни канали

- Провеждане на обществено обсъждане.

За периода на настоящия доклад по наблюдение на изпълнението, а именно 2022–2024 г. е извършена актуализация на ПИРО Благоевград, във връзка с възможността за кандидатстване по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. Актуализацията обхваща част IV. „Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини“, както и на Приложение №1 Програма за реализация и Приложение №1А Индикативен списък на важните за общината проекти на ПИРО Благоевград.

В тази връзка през 2024 г. са проведени експертни срещи, проектът за актуализация е публикуван на официалната страница на Община Благоевград, като е посочен срок, в който заинтересованите страни да отправят своите забележки, коментари и предложения. Организирано е и е проведено обществено обсъждане на 22.04.2024 г. в Зала 22-ри септември на община Благоевград, където са присъствали представители на гражданското общество, политическите партии, общински съветници, представители на медиите, общински служители. В резултат от проведените комуникационни мерки и дейности, свързани с актуализацията на ПИРО, Общински съвет – Благоевград с Решение №268 от 19.06.2024 г., съгласно Протокол № 7/19.06.2024 г. е одобрил Актуализирания план за интегрирано развитие на Община Благоевград за периода 2021-2027 година и следните приложения към него:

- Актуализация на Приложение 1 – Програма за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Благоевград 2021-2027 година;

- Актуализация на Приложение 1А – Индикативен списък с важни за общината проекти.

❖ ПРЕГЛЕД НА ПРОБЛЕМИТЕ, ВЪЗНИКНАЛИ В ПРОЦЕСА НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД, КАКТО И МЕРКИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ТЕЗИ ПРОБЛЕМИ

Основните предизвикателства пред изпълнението на ПИРО през периода 2022 – 2024 г. са свързани с външни фактори върху които общинската администрация не може да въздейства. Но те наложиха промяна на някои управленски приоритети на общинско ниво. Въпреки трудната ситуация, в която общината е поставена да работи, са положени усилия за пренасочване на ресурси към дейности и инициативи, които да повлияят за намаляване на негативния ефект от кризите върху най-засегнатите сфери и приоритетно в изпълнение на ангажиментите за завършване на проекти с европейско финансиране. Забавянето в процеса на разработване на новите програми за програмен период 2021-2027 г., както и тяхното последващо одобрение от Европейската комисия оказаха пряко влияние върху изпълнението на Програмата за реализация на ПИРО, както и върху заложените индикатори. Налице е забавяне предвид самото програмиране на новия период след пандемията от Covid-19 и началото на военните действия в Украйна. През програмен период 2021 – 2027 г. за първи път започна и многофондовото финансиране. Това са Интегрираните териториални инвестиции (ИТИ), по които финансирането се осигурява от различни програми (ПРР, ПОС, ПРЧР, ПО, ПНИИТИТ и ПКИП) и фондове (ЕФРР и ЕСФ).

През периода 2022 – 2024 г. се наблюдаваха редица проблеми, оказващи пряко негативно влияние по отношение изпълнението на плана. Последиците от пандемичната обстановка, нестабилната политическа среда на национално ниво и растящата инфлация

са сред най-значимите от тях. Те ограничаваха възможността за осъществяване на заложените мерки, забавиха се и възможностите за кандидатстване по различните програми. Други проблеми оказващи влияние при изпълнението на плана са липсата на достатъчен общински финансов ресурс за реализация на инфраструктурни дейности, високите цени на строителните материали и други.

❖ МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ДЕЙСТВИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО БЛАГОЕВГРАД

Планът за интегрирано развитие на Община Благоевград е разработен при пълно взаимодействие и поддържане на активна комуникация между общинските служители, държавните структури, бизнеса, културните институции, неправителствения сектор, образователните институции, граждани и др. За целта още в подготвителния етап на ПИРО е изготвена е разработена Комуникационна стратегия. В нея са описани методите и подходите за взаимодействие с различните заинтересовани страни, както в хода на изготвянето на плана, така и при последващата му реализация. В допълнение са спазени нормативно регламентираните задължения за публикуване на ПИРО на сайта на общината и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет, за да може всяка заинтересована страна да се запознае с него. Предвижда се настоящия годишен доклад за периода 2022 – 2024 г. също да бъде публикуван съобразно разпоредбите на ППЗРР.

Други методи за осигуряване на публичност по изпълнението на плана са публикации в медии (онлайн и традиционни) за развитието на проекти, заложени в ПИРО. Информация по отношение изпълнението на мерките, дейностите и приоритетните проекти, заложени в ПИРО, е достъпна чрез публикации в местни електронни и печатни издания. Община Благоевград периодично информира заинтересованите страни за стартиране/приключване реализацията на конкретни проекти, заложени в Програмата за реализация на ПИРО. Периодично се отразяват организираните публични информационни събития във връзка с подписване на договори за финансиране на проекти на Община Благоевград и проектния процес по реализация на дейностите. Информация за етапа на реализация на проектите се публикува и на официалния сайт на Общината и профилите в социалните мрежи. При отразяване на информация за проекти по Програми на ЕС, финансирани със средства от европейските фондове при споделено управление и други международни и национални финансиращи програми, Община Благоевград стриктно съблюдава Насоките за осъществяване на мерките за публичност, информация и комуникация. Публично достъпни са и всички документи, решения, протоколи на Общински съвет Благоевград. Работата със заинтересованите страни и консултации е една от силните страни във водената местна политика. В периода 2022 г. – 2024 г. са проведени редица срещи, обсъждани са възможности за реализиране на партньорски инициативи и са презентирани идеите и

проектите на Ръководството на община Благоевград за развитие на града и населените места.

❖ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА НЕОБХОДИМОТО СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПИРО БЛАГОЕВГРАД СЪС СЕКТОРНИТЕ ПОЛИТИКИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО МЕРКИТЕ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯТА КЪМ ВЕЧЕ НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ

Планът за интегрирано развитие е основен управленски инструмент, който подчинява всички останали документи за секторно развитие. ПИРО 2021-2027 г. осигурява приемственост и преходност на политиките между предходните планови периоди: (2007-2013 г.) и (2014-2020 г.), като в същото време наследява и обединява изпълнението на редица общински секторни стратегии, програми и планове. Съответствието на ПИРО Благоевград със секторните планове и програми се постига чрез периодичен мониторинг на измененията или приемането на нови стратегически документи, отнасящи се до развитието на територията. При официално публикуване на одобрени секторни политики, планове и програми, съотносими към територията на община Благоевград, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени, следва да бъде направен преглед на съответствието и да се пристъпва при необходимост към актуализация на ПИРО, по примера на извършената актуализация през 2024 г.

За програмния период 2021-2027 г. ПИРО е един от първите документи, който определя рамка за разработване на по-детайлни секторни стратегии и програми. В този смисъл може да се заключи, че ПИРО е в пълен синхрон с останалите стратегически документи на местно ниво, вкл. тези отнасящи се до климатичните изменения и мерките за борба с тях. В част VI на ПИРО на Община Благоевград детайлно са разписани мерки за ограничаване изменението на климата, както и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия. Допълнително значителна част от средствата, предвидени за реализация на дейности и проекти в ПИРО, се очаква да бъдат привлечени от Европейските фондове при споделено управление и други международни и национални програми. Последните се изготвят в пълен синхрон с националното законодателство и стратегическа рамка. Това гарантира съответствие на ПИРО с останалите стратегически документи на регионално и национално нива.

❖ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО

Прилагането на принципа на партньорство е гарантиран от изготвената комуникационна стратегия част от ПИРО 2021 – 2027 г. на община Благоевград. Комуникационната стратегия е изготвена във връзка с разработването на План за

интегрирано развитие на община (ПИРО) Благоевград за периода 2021-2027 г. и в съответствие с изискванията в Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО за периода 2021-2027 г., съгласно които главната цел при разработването на ПИРО е да се осигури прилагането на принципа за партньорство и сътрудничество и да се идентифицират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие. Друг важен момент е осигуряването на прозрачност и информация относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивира обществеността за активно участие в процеса на подготовка и реализация на ПИРО и включването на заинтересованите страни както на етапа на разработване и приемане на ПИРО, така и при реализацията на целите и приоритетите, заложени в плана.

С комуникационната стратегия се цели да се осигури необходимата публичност и да се предприемат всички възможни мерки за поддържане на интереса и мотивацията за участие на местните общности в определянето и в реализацията на целите и приоритетите на ПИРО, както и да гарантира прилагането на принципа на партньорство и да осигури прозрачност на процеса по изготвяне и реализация на плана чрез прилагане на подходящи мерки и действия. Също така се цели популяризиране на ролята на ПИРО за развитието на общината, осигуряване на максимална прозрачност в процеса на разработване и изпълнение на плана, както и активиране и повишаване на участието и ангажираността на различни групи заинтересовани лица към процесите по разработване, обсъждане, приемане и реализиране на политики на местно ниво.

Изпълнението на Комуникационната стратегия обхваща времевия период от стартиране разработването на плана до неговото изпълнение и отчитане. Проектът на ПИРО е обсъден и съгласуван със заинтересованите органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината, като по този начин информацията достига до максимален брой представители на заинтересованите страни и се осигурява тяхното участие в обсъжданията и вземането на решенията през целия период от разработването до неговото реализиране и отчитане на изпълнението.

При изпълнение на Комуникационната стратегия са планирани да се прилагат следните основни принципи:

- **Партньорство и сътрудничество** между заинтересованите страни за активното им участие в процеса по формиране и прилагане на политиките за устойчиво интегрирано развитие на местно ниво;
- **Отчетност и публичност** в дейността на общината – създаване на условия за провеждане на дебати, предоставяне на балансирана и обективна информация, както и осигуряване на възможност гражданите да изразяват своите очаквания и предложения;
- **Прозрачнос**т – постигане и утвърждаване на определен информационен стандарт, който удовлетворява обществената потребност от публичност в дейността на Общината.

За целите на подготовката на Комуникационната стратегия и прилагане на принципа за партньорство и сътрудничество при разработването на ПИРО са :

- Идентифицирани заинтересованите страни и целеви групи;
- Формулирани са подходящи инструменти за комуникация с всяка група заинтересовани страни в процеса на разработване на ПИРО и при неговото изпълнение и мониторинг;
- Определяни са инструменти за осигуряване на прозрачност и информация относно структурата, съдържанието и изпълнението на ПИРО, очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло;
- Подбрани са инструменти за събиране на идеи от заинтересованите лица за развитие на общината, в т.ч. и потенциални проектни предложения.

Разработването на ПИРО Благоевград е започнало с идентифициране на широк кръг заинтересовани страни и участници в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие.

Въвличането на максимален брой заинтересовани страни и активното им участие в процеса е от изключителна важност за бъдещото интегрирано развитие на община Благоевград през периода 2021 – 2027 г.

В комуникационната стратегия са дефинирани целевите групи и заинтересованите страни, като са идентифицирани с оглед поставените цели и обхвата на стратегическото планиране.

Широкият набор от мерки, заложени в ПИРО и проектите, които следва да бъдат реализирани оказват влияние върху различни целеви групи и заинтересовани страни от различни сфери на дейност.

В зависимост от конкретната мярка и проект тези заинтересовани страни включват представители на бизнеса (работодатели), инвеститори, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации и браншови организации, неправителствени организации, местни общности, граждански сдружения, физически лица и др.

Точното идентифициране на заинтересованите страни и целеви групи гарантира участието на организации, представляващи гражданското общество, партньорите от областта на околната среда и организациите, отговарящи за насърчаване на социалното включване, основните права, правата на хората с увреждания, равенството между половете и недискриминацията, действащи на територията на общината.

При идентифицирането на заинтересованите страни за целите на разработване и прилагане ПИРО е взето предвид следното:

- Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР), в който е посочено че: „ПИРО се съгласува със заинтересованите органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и

представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината“;

- Потенциални бенефициенти по програмите на ЕСИФ, ЕФСУ и други донорски организации, които следва да оказват пряко влияние върху разработването на стратегическата част на плана, очертаваща бъдещото развитие на общината;
- Потенциални ползватели на резултатите, които се очаква да бъдат създадени при изпълнението на ПИРО, могат да оказват индиректно влияние.

Съгласно горепосоченото, пряко или непряко влияние върху подготовката и реализацията на ПИРО могат да окажат следните заинтересовани страни:

- Представители на публичната и местната власт, в това число областната администрация, общински съветници, кметове и кметски наместници;
- Представители на бизнеса, в това число: еднолични търговци, земеделски производители, кооперации; юридически лица, регистрирани по смисъла на Търговския закон (микро предприятия, МСП, ключови инвеститори на територията на общината), представители на обединения и сдружения на бизнеса;
- Браншови организации;
- Представители на образователни, здравни, културни, социални, спортни институции, научни среди и др.;
- Представителите на експлоатационни компании;
- Неправителствени организации;
- Представители на структури на гражданското общество;
- Гражданското общество.

Определените в ПИРО целеви групи са два типа – вътрешна и външна.

Вътрешната целева група се формира със заповед на кмета, която съгласно методическите указания отговаря за подготовката и одобряването на ПИРО. Работната група определя етапите, практическите действия и приема програма - график за изработването на ПИРО. Групата е в състав от минимум 10 души с експертиза и представителност на широк спектър от социално-икономическите дейности на територията. Към вътрешните заинтересовани страни се включва и Общински съвет - Благоевград, който определя политиката за изграждане и развитие на общината, решава жизнено важни въпроси на жителите на населените места и упражнява контрол над дейността на общинската администрация.

Външната целева група обхваща заинтересовани страни, които могат да окажат пряко или непряко влияние върху подготовката и реализацията на плана. По сфери на дейност те включват представители на:

1. Инвестиции и бизнес

Производители и преработватели

- Предприятия в сектор C, D и E на икономика, съгласно КИД 2008;
- Регионална търговско-промишлена камара;
- Професионални и браншови сдружения и фондации;
- Организации и агенции, имащи отношение към икономическото развитие на територията;
- Организации, занимаващи се с подбор, обучение и преквалификация на персонала;
- Агенцията за заетост;
- Банки, работещи на територията.

Търговия и услуги

- Юридически и физически лица, чиято основна дейност е търговия и услуги;
- Регионална търговско-промишлена камара;
- Организации занимаващи се подбор, обучение и преквалификация на персонала;
- Агенция за заетост;
- Банки, работещи на територията.

Туризъм

- Община Благоевград;
- Хотелиери и ресторантьори;
- Къщи за гости;
- Организации (стопански и нестопански), предлагащи алтернативни туристически услуги;
- Туристически агенции и оператори;
- Професионални и браншови организации;
- Организации, имащи отношения към развитието на туризма;
- Рекламни агенции;
- Организации, занимаващи се подбор, обучение и преквалификация на персонала.

2. Здравеопазване и социални дейности

- Община Благоевград;
- Организации, предоставящи социални услуги – стопански и нестопански;

- Агенция за социално подпомагане;
- Организации и агенции, имащи отношение към предоставянето на социални услуги и грижа за хората в неравностойно положение;
- Организации, предоставящи здравни услуги – стопански и нестопански;
- Лечебни заведения;
- Професионални и браншови сдружения и фондации;
- Държавни и общински институции в сферата на социалните грижи и здравеопазването;
- Пенсионерски клубове, пациентски организации и др.;

3. Култура и образование

- Културни институции – местни и държавни;
- Читалища;
- Образователни институции – местни и държавни;
- Регионално управление на образованието;
- Организации и агенции, занимаващи се и имащи отношение към културата и образованието – стопански и нестопански;
- Община Благоевград.

4. Инфраструктура и комуникации

- Община Благоевград;
- Държавни и регионални агенции, имащи отношение към инфраструктурата и комуникациите;
- Областна администрация;
- Строителни организации;
- Жилищни кооперации и сдружения;
- Професионални и браншови организации;
- Архитекти и проектантски организации;
- Общински и държавни предприятия, имащи отношение към инфраструктурата и комуникациите;
- Стопански организации, предлагащи транспортни и комуникационни услуги.

5. Екология и опазване на околната среда

- Община Благоевград;
- РИОСВ – Благоевград;
- Държавни и регионални агенции, имащи отношение към екологията и опазване на околната среда;
- Областна администрация;

- Професионални и браншови организации;
- Проектантски организации;
- Общински и държавни предприятия, имащи отношение към екологията и опазване на околната среда;
- Сдружения и фондации, имащи отношение към екологията и опазването на околната среда.

6. Селско, горско и рибно стопанство, преработка на земеделски и горски продукти

- Земеделски производители – физически и юридически лица;
- Рибовъди и преработватели – физически и юридически лица;
- Дърводобивни и дървопреработващи организации;
- Преработватели на земеделска продукция;
- Общинска служба по земеделие и гори;
- Областна дирекция на ДФЗ;
- Държавни горски стопанства и лесничейства;
- ЮЗДП Благоевград;
- Ловно-рибарски съюзи ;
- Професионални и браншови сдружения и фондации;
- Съюзи на потребителите.

7. Младежки дейности и спорта

- Община Благоевград;
- Държавни и регионални агенции, имащи отношение към младежта и спорта;
- Спортни клубове – стопански и нестопански организации;
- Младежки организации – формални и неформални;
- Организации и съюзи, имащи отношения към младежта и спорта.

8. Местна, регионална власт и местни медии

- Общински съвет Благоевград;
- Кмет на община Благоевград;
- Заместник-кметове на община Благоевград;
- Кметове на населени места/кметства от територията на общината;
- Представители на местни медии.

9. Партньори от съседни общини, разработващи ПИРО

• Експертни екипи, разработващи ПИРО в Столична и съседни на Благоевград общини;

• Представители на съответните общинските администрации (Столична и съседни на Благоевград общини), ангажирани с ПИРО.

По отношение изпълнението на Комуникационната стратегия е планирано да се прилага на няколко нива:

- ✓ **Общи комуникационни дейности** по етапите на подготовка, разработване, прилагане и изпълнение на ПИРО - обхващат дейности, които се осъществяват на определени ключови етапи при изготвянето и изпълнението на ПИРО. При тях се използват единни комуникационни канали и средства, чиято цел е да ангажират максимално много заинтересовани лица;
- ✓ **Конкретни комуникационни дейности**, насочени към определените целевите групи - обхващат дейности, които са насочени към определена целева група и използват най-подходящите за нея комуникационни средства и/или канали.

Комуникационните канали са средствата, чрез които дадена информация достига до всяко заинтересовано лице. Основните канали, които са заложени да се използват при изпълнението на комуникационната стратегия са, както следва:

- ***Електронни медии*** – публикуване на материали на страницата на общината;
- ***Печатни медии*** – публикуване на прессъобщения;
- ***Представяне в социални медии*** (мрежи).

Директна и индиректна комуникация - по време на всички събития, които се осъществяват в процесите на подготовка, разработване, прилагане и отчитане на ПИРО.

Директните форми на комуникация включват:

- Публични дискусии и обсъждания;
- Партньорски срещи с експерти, разработващи ПИРО в съседни общини;
- Преки интервюта със заинтересованите страни;
- Работни дискусии/Фокус групи с идентифицираните заинтересовани страни;
- Пресконференции, разпространяване на информационни съобщения за предстоящи срещи и обсъждания на ПИРО;
- Други Интернет инструменти;

Индиректните форми на комуникация включват:

- Медийни публикации под формата на прессъобщения, анализи и интервюта;
- Проучвания на общественото мнение;
- Инициране и разпространяване на дискусии, свързани с актуална информация в местните социални мрежи.

Изборът на комуникационни средства и дейности при прилагането на настоящата стратегия е съобразен със спецификата на посланията и характеристиката на целевата група. Подходът в комуникацията по отношение на използваните канали и посланията е специфичен за всяка една от тях и съобразен с тяхното ниво на информираност.

На етап разработване на ПИРО Благоевград община Благоевград е извършила редица дейности, свързани със спазване принципите на партньорство.

Комуникационната стратегия се фокусира върху специфичните дейности и подходи, които следва да се използват за привличане на заинтересованите страни в процеса на разработване на ПИРО. Те са свързани с необходимостта от повишаване публичността на плана и осигуряването на необходимата информация за гражданите, включващо проучвания на мнението на всички заинтересовани страни, както и различни разяснителни кампании, които обхващат:

- Онлайн анкети сред населението на община Благоевград, представители на бизнеса и неправителствения сектор в общината;
- Въпросници до образователни, културни, здравни, социални, спортни организации и институции за проучване на техните нужди;
- Работни срещи/Фокус групи на етап разработване на плана с включване на заинтересовани страни при формиране на приоритетите за бъдещото развитие на общината;
- Преки интервюта с представители на заинтересованите страни и на представители на община Благоевград;
- Набиране на проектни идеи чрез разработен за целта формуляр;
- Обществени обсъждания за представяне на предвижданията на плана, за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им, както и очакваните резултати в икономическата, социалната сфера, в областта на техническата инфраструктура и околната среда. Изборът на комуникационни средства и дейности при прилагането на стратегията е съобразен със спецификата на посланията, характеристиката на целевата група. Стратегията е фокусирана и върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проектни идеи с участието на публичния сектор, насочени към подобряване на физическата среда и на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса. Използван е подходът „отдолу-нагоре“ при идентифициране на нуждите, потенциала за развитие и възможните решения. Определянето на целите и приоритетите на плана и на мерките, чрез които се реализират тези цели и приоритети се планират с активното

участие на гражданското общество като на гражданите ще се предоставят възможности да идентифицират проблемите в средата около тях, да предлагат решения и да работят за реална промяна на ситуацията.

При разработване на ПИРО на община Благоевград за периода 2021 -2027 са реализирани следните мерки за включване на заинтересованите страни и публичност:

- **Провеждане на онлайн анкета** – Разработени са три анкетни карти за проучване на мнението на местния бизнес, неправителствения сектор и общественото мнение в община Благоевград. В рамките на анкетното проучване е разработен и публикуван Фиш за набиране на проектни предложения от заинтересовани лица. Анкетирането е проведено онлайн (http://www.blgmun.com/calendar206/1zkr.html). Анкетното проучване е проведено през месец август 2020 г., но поради слабия интерес от страна на заинтересованите страни същото е проведено втори път през месец май 2021 г. Целта е да се проучат нагласите на населението, местния бизнес и неправителствения сектор по отношение развитието на общината в следващия програмен период, както и техните конкретни идеи за значими проекти, които да подобрят облика на града и качеството на живот като цяло. В резултат от проведеното проучване са получени общо 154 анкети, от които: от жителите на общината – 123 бр., от бизнеса – 29 броя и от неправителствения сектор – 2 бр. Не са постъпили попълнени фишове с проектни идеи;

- **Провеждане на обществени обсъждания** - Проведено е едно обществено обсъждане на публикувания проект на ПИРО на 23.03.2021 г. (http://www.blgmun.com/news5889/obshtina-Blagoevgrad-pokana.html). С оглед спазване на противоепидемичните мерки и забраната за организиране на мероприятия на закрито общественото обсъждане се е провело онлайн чрез платформата Zoom. Целта е била да се обсъдят включените в плана приоритети и мерки за интегрираното развитие на общината. В обсъждането участие са взели 18 представители на заинтересованите страни, на консултанта и експерти от Общината. На база на получената обратна връзка по време на обсъждането за значителни пропуски по аналитичната част, приоритетите и мерки в публикувания проект на ПИРО е взето решение за повторно публикуване на анкетните карти, публикувани през месец август 2020 г.;
- **Провеждане на работни срещи с фокус групи** - Проведени са три онлайн работни срещи с представители на фокус групи, както следва:

Фокус група I: хранително-вкусова промишленост, строителство, IT-сектор, услуги, преработваща промишленост, търговия, селско, горско стопанство и други – проведена на 19.05.2021 г. от 10:00 ч.;

Фокус група II: Социални дейности и здравеопазване, Култура и образование, Младежки дейности и спорт – проведена на 19.05.2021 г. от 11:00 ч.;

Фокус група III: Инфраструктура и комуникации, Екология и опазване на околната среда, Туризъм – проведена на 21.05.2021 г. от 11:00 ч.;

Работните срещи са проведени онлайн в платформата Zoom предвид спазване на противоепидемичните мерки и забраната за организиране на мероприятия на закрито поради COVID 19 (http://www.blgmun.com/news5992/obshtina-Blagoevgrad-pokana.html).

Целта на срещите е била да се направят консултации и да се обсъдят вижданията на представителите на различните сектори за бъдещото развитие на общинския център и всички населени места в общината.

Работните срещи са преминали при слаб обществен интерес. В тях са участвали общо 39 души, включително с представителите на общината и консултанта по разработване на ПИРО;

- **Провеждане на проучване сред заинтересованите страни** - Променен е бил подхода на събиране на информация, мнения и предложения от заинтересованите страни след незадоволителните резултати от проведените две анкетни проучвания, последвалите ги обществени обсъждания и получената обратна връзка от представители на заинтересованите страни за пропуски в публикувания проект на ПИРО и необходимостта от по-задълбочен анализ и отчитане на местните специфики на общината. Разработили са се нови формуляри с отворени въпроси, което да предостави възможност за свободно изразяване на мнения и предложения от всички заинтересовани страни. Формулярът за публични и частни организации и институции е съдържал и въпроси относно текущото състояние на сградния фонд и материално техническата база на институцията и организацията и необходимостта от подобряването им, които да се включат като потенциални проектни идеи в ПИРО на община Благоевград. Формулярите са били разпространени чрез Интернет и Фейсбук страниците на Община Благоевград, по електронна поща - изпратена до 263 организации и институции, чрез електронни медии и по време на провеждани работни срещи с представители на заинтересованите страни. Проучването е стартирало на 11.08.2021 г. и до 20.09.2021 г. са били получени общо 237 формуляра, от които: 68 броя от публични и частни организации и институции, 39 броя формуляра с проектни идеи, 107 броя от жители на общината и 23 броя от кметове и кметски наместници;
- **Набиране на проектни идеи** – Като част от проведеното проучване на заинтересованите страни е било и идентифицирането на проектни идеи с цел да се структурират и определят приоритетни за изпълнение проекти и възможности за партньорства чрез активното участие на всички заинтересовани страни. Предоставена е била идея проектна идея да може да подаде всяка заинтересована страна на територията на общината, включително идеи за обекти от общинската инфраструктура (http://www.blgmun.com/news6167/obshtina-Blagoevgrad-Plan-za-integrirano-razvitie.html). В периода от 11.08.2021 до 20.09.2021 г са били постъпили общо 39 проектни идеи от следните целеви групи: 11 бр. от

представители на бизнеса, 12 бр. от публични организации и институции, 8 бр. от неправителствени организации и 8 бр. от граждани;

- **Проведени индивидуални срещи и интервюта** – В процеса по разработване на ПИРО на община Благоевград за периода 2021 – 2027 г. са се провели редица срещи и индивидуални интервюта с представители на заинтересованите страни, включително с цел мотивиране за участие в определянето и в реализацията на целите, приоритетите и мерките на плана. Всички постъпили предложения от заинтересованите страни от проведените анкетирания и проучвания, обществени обсъждания, работни срещи и индивидуални интервюта са обработени и са отразени в ПИРО Благоевград.

❖ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ОЦЕНКИ

Ресурсното осигуряване на средствата при реализацията на мерките в рамките на ПИРО Благоевград се осъществява чрез Програма за реализация на ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г. описание на предвидените мерки и дейности (Приложение №1) и Индикативната финансова таблица (Приложение №2). Това са основните документи за оценка на използваните ресурси за постигане целите на ПИРО, тъй като пресъздават общата финансова рамка за реализация. Анализът и оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнението на ПИРО на Община Благоевград за периода 2022 – 2024 г. се базира на аналитичния преглед и на обобщените резултати от изпълнените проекти и дейности в периода, финансирани със средства от бюджета на общината, държавния бюджет, ЕСИФ, ЕФСУ и други финансови източници. На базата на набраната и анализирана информация по изпълнение на бюджета на Община Благоевград за периода 2022 - 2024 г., информация от общинска администрация, информацията от ИСУН 2020 е извършено съпоставяне между планираните и извършените дейности в изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО във финансово изражение на база вложените средства. Финансовото изпълнение на ПИРО отчита добра обща ефективност на изпълнение на заложените приоритети и мерки. Ресурсите за реализацията на ПИРО Благоевград за периода 2022 - 2024 г. са използвани целесъобразно, ефикасно и ефективно. Изпълнени са проекти, мерки и дейности по стратегическите цели на ПИРО на обща стойност 29 451 138 лв.

Основни финансови инструменти за изпълнението на ПИРО за периода 2022 - 2024 г. са средствата от европейските фондове от програмен период 2014-2020 г., НПВУ, Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., ПРЧР 2021-2027, Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027 г., Финансовият механизъм на европейското икономическо пространство, Инвестиционната програма за общински проекти към МРРБ, държавният бюджет, общинският бюджет и др. Анализът показва, че през периода на действие на ПИРО до 31.12.2024 г. общото изпълнение на Индикативния финансов план е 29 451 138

лв. Постигнатите резултати и степента на финансово изпълнение на стратегическите цели се основават на инициативността на местната власт и на последователно провежданата целенасочена политика за развитие на общината. Прегледът на изпълнението показва, че Община Благоевград е търсила различни възможности за финансовото обезпечаване на изпълнението на ПИРО чрез проекти и инициативи, чието изпълнение продължава до края на 2024 г. и попадат в обхвата на Плана за интегрирано развитие на общината.

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО БЛАГОЕВГРАД

Стратегическата част на ПИРО Благоевград включва визия, стратегически цели, приоритети и мерки.

Визията за периода 2021-2027 е:

ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД – МОДЕРНА, ИНОВАТИВНА, СВЪРЗАНА И ЗЕЛЕНА ОБЩИНА, ОСИГУРЯВАЩА ВИСОК ЖИЗНЕН СТАНДАРТ ЗА СВОИТЕ ГРАЖДАНИ И УСЛОВИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Стратегическите цели, приоритети и мерки на ПИРО Благоевград са:

- **Стратегическа цел 1. „Създаване на условия за развитие на конкурентноспособни неутрални по отношение на климата производства и устойчив икономически растеж“**
- **Стратегическа цел 2: „Повишаване на качеството на живот, жизнения стандарт и подобряване на достъпа до услуги, чрез инвестиции в човешките ресурси, насърчаване на заетостта и социалното включване, разработване и прилагане на интегрирани политики“**
- **Стратегическа цел 3: „Изграждане на съвременна инфраструктура, транспортна и дигитална свързаност, мерки за опазване на околната среда и адаптация към климатичните промени“**

- **Приоритет 1.1: „Осигуряване на подходящи условия за привличане на инвестиции“, включва следните мерки:**
  - Мярка 1.1.1. Създаване на подходяща инвестиционна среда за привличане на стратегически инвеститори и реализиране на дейности за изграждане на активен позитивен имидж на общината като инвестиционна дестинация.
  - Мярка 1.1.2. Насърчаване на предприемачеството - подкрепа за създаване на нови и развитие на стартиращи предприятия в областта на

високотехнологичните производства и на интензивните на знания услуги и подкрепа за производствени инвестиции в предприятията.

- **Приоритет 1.2. „Насърчаване на иновациите и въвеждането на модерни технологии в предприятията“, включва следните мерки:**
  - Мярка 1.2.1. Създаване на центрове за върхови постижения, местни лаборатории за технологични изпитвания, индустриални паркове, високотехнологични зони, регионални иновационни центрове и др.
  - Мярка 1.2.2. Развитие на цифровата инфраструктура и стимулиране на използването на цифрови технологии в предприятията, насърчаване на дигиталната трансформация.
  - Мярка 1.2.3. Насърчаване на предприятия, реализиращи производствени модели в подкрепа на кръговата икономика.

- **Приоритет 1.3. „Устойчиво развитие на туризма“, са включени следните мерки:**
  - Мярка 2.5.1. Изграждане на необходимата инфраструктура за развитие на различни форми на туризъм съобразно местния потенциал и наличните ресурси (зелен, спа, събитиен, културен и др.).
  - Мярка 2.5.2. Разработване на маркетингови стратегии и програми за развитие на туризма и изпълнение на дейности за популяризиране на културно-историческото наследство на общината.
  - Мярка 2.5.3. Подкрепа на инициативи за създаване на комплексни туристически продукти, в т.ч в сътрудничество със други общини с потенциал за развитие.

- **Приоритет 2.1. „Повишаване на образователното равнище на населението на общината“, включва:**
  - Мярка 2.1.1. Осигуряване на условия за разширяване на обхвата на предучилищното и училищното образование.
  - Мярка 2.1.2. Мерки за дигитална трансформация на училищното образование и за въвеждане на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование.
  - Мярка 2.1.3. Ориентация на образованието към професии с възможности за реализация в съответствие с потребностите на местния трудов пазар.
  - Мярка 2.1.4. Подкрепа за повишаване на уменията, капацитета и квалификацията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в системата на образованието.

- Мярка 2.1.5. Улесняване на достъпа до качествено професионално обучение и програми за повишаване на квалификацията/преквалификация за възрастни.
- Мярка 2.1.6. Създаване на предпоставки и изпълнение на дейности за внедряване на иновативни модели за преподаване и оценяване в образователната сфера (в т.ч. STEM-базирано обучение и др.).

- **Приоритет 2.2. „Превенция на безработицата, откриване на нови работни места и насърчаване на заетостта“, са включени 2 мерки:**
- Мярка 2.2.1. Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда вкл. насърчаване на социалното предприемачество.
- Мярка 2.2.2. Подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение.

- **Приоритет 2.3. „Подобряване на качеството на предоставяните услуги във всички социално-икономически сфери и улесняване на достъпа до тях“, включва следните мерки:**
- Мярка 2.3.1. Мерки за по-равномерно разпределение на здравните услуги и подобряване на достъпа на населението до първична, специализирана и болнична помощ в населените места на територията на общината.
- Мярка 2.3.2. Прилагане на мерки за намаляване на основни рискови за здравето фактори и подобряване профилактиката на болестите, осъществяване на инициативи за повишаване на информираността на гражданите относно ползите от здравното осигуряване, ранната профилактика и диагностика на болестите и др.
- Мярка 2.3.3. Изпълнение и разширяване на обхвата на дейности за оказване на социална подкрепа на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение (осигуряване на топъл обяд, консултиране, застъпничество, патронажна грижа, асистентска подкрепа, социално жилищно настаняване и др.).
- Мярка 2.3.4. Подобряване на достъпа до изкуство.
- Мярка 2.3.5. Съхраняване, укрепване и популяризиране на културни и духовни празници и организиране на културни събития в общината.
- Мярка 2.3.6. Изготвяне и реализиране на програми и инициативи за развитие на детско-юношеския и ученически спорт.

- **Приоритет 2.4. „Повишаване на административния капацитет и качеството на административното обслужване, насърчаване на териториалното сътрудничество“, включва следните мерки:**

- Мярка 2.4.1. Дигитализация на административни услуги и създаване и усъвършенстване на нови форми на административно обслужване - е-правителство, електронни обществени поръчки и процедури за отдаване на концесии и др.
- Мярка 2.4.2. Оптимизация на процесите по предоставяне на административни услуги.
- Мярка 2.4.3. Повишаване на административния капацитет в областта на информационните технологии, управлението на проекти и др.
- Мярка 2.4.4. Стратегическо планиране и общински политики, изготвяне на актуални кадастрални карти и устройствени планове.

- **Приоритет 3.1. „Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура“, включва следните мерки:**
  - Мярка 3.1.1. Разработване на планове за управление на движението и въвеждане на Интелигентни транспортни системи (ИТС).
  - Мярка 3.1.2. Разработване и подобряване на устойчиви системи за обществен градски транспорт, и изграждане на необходимата инфраструктура.
  - Мярка 3.1.3. Изграждане и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура и изпълнение на мерки за пътна безопасност.
  - Мярка 3.1.4. Изграждане, обновяване и реконструкция на вътрешно-улична мрежа и съоръженията към нея.
  - Мярка 3.1.5. Изграждане, обновяване и реконструкция на зони за паркиране.
  - Мярка 3.1.6. Модернизация на телекомуникационната мрежа и развитие на мрежите за достъп до високоскоростен и свръх-високоскоростен интернет на територията на общината.

- **Приоритет 3.2. „Развитие на инфраструктура за ефективно управление и използване на водните ресурси и отпадъците“, включва:**
  - Мярка 3.2.1. Изграждане, разширяване и/или надграждане на Регионална система за управление на отпадъци в т.ч. довеждаща инфраструктура.
  - Мярка 3.2.2. Изпълнение на мерки за предотвратяване на образуването на битови отпадъци.
  - Мярка 3.2.3. Изграждане на площадка за депониране и преработка на строителни отпадъци.
  - Мярка 3.2.4. Обновяване и модернизиране на системите за сметосъбиране и сметоизвозване в общината (в т.ч оборудване).

- **Приоритет 3.3. „Развитие на културна, образователна, социална, спортна, здравна инфраструктура“, включва следните мерки:**

- Мярка 3.3.1. Поддържане и обогатяване на културната инфраструктура, обновяване и модернизация на обекти на културната инфраструктура, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение.
- Мярка 3.3.2. Обновяване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура за развитие на професионален спорт, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение.
- Мярка 3.3.3. Обновяване и модернизиране на инфраструктура за осъществяване на младежки дейности за личностно и творческо развитие, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение.
- Мярка 3.3.4. Обновяване и модернизиране на общинската образователна инфраструктура, осигуряване на достъп за лица в неравностойно положение.
- Мярка 3.3.5. Реформиране на социални услуги от резидентен тип за лица с увреждания и възрастни лица с цел привеждането им в съответствие с новата действаща нормативна уредба, в т.ч и чрез създаване на нови социални услуги съобразно идентифицираните потребности и Картата на социалните услуги.
- Мярка 3.3.6. Създаване на нови видове социални услуги (центрове за кризисно настаняване за жертви на домашно насилие и жертви на трафик на хора, общностни центрове, заместваща грижа и др.).
- Мярка 3.3.7. Изграждане на нови и подобряване на материално-техническата база на съществуващите болници на територията на общината, както и повишаване на осигуреността им с медицинска апаратура и медицински специалисти. Осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение.
- Мярка 3.3.8. Инвестиране в специализирани заведения за извънболнична помощ (центрове за интегрирани здравно-социални услуги от резидентен тип, хосписи, центрове за спешна помощ и др.).
- Мярка 3.3.9. Изграждане, възстановяване и реконструкция на елементите на градската среда – в т. ч проектиране и изграждане на детски площадки и площадки със спортни съоръжения на открито, адаптирани за хора в неравностойно положение, облагородяване на междублокови пространства, озеленяване, осветление, реконструкция на площади и др.

- **Приоритет 3.4. „Развитие на енергийната инфраструктура“, включва:**
  - Мярка 3.4.1. Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление.
  - Мярка 3.4.2. Насърчаване, подпомагане и изпълнение на мерки за подобряване на енергийната ефективност в административни и жилищни сгради.

- **Приоритет 3.5. „Развитие на селищна инфраструктура“, включва следните мерки:**

- Мярка 3.5.1. Изпълнение на проекти за благоустрояване на селищната среда (изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи: площади, градски паркове и градини, инфраструктура в жилищни квартали и др.).
- Мярка 3.5.2. Изпълнение на проекти за изграждане и обновяване на здравната, културната и социалната инфраструктура на територията на населените места.

- **Приоритет 3.6. „Изпълнение на дейности за опазване на околната среда и справяне с климатичните промени“, включва:**
- Мярка 3.6.1. Дейности за намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване на качеството на атмосферния въздух.
- Мярка 3.6.2. Хуманно отношение към животните.

- **Приоритет 3.7. „Развитие на селското и горското стопанство“, включва:**
- Мярка 3.7.1. Стимулиране на развитието на биоземеделие и животновъдство.
- Мярка 3.7.2. Изпълнение на дейности за наблюдение, превенция и борба с пожарите, ерозията, наводненията, неблагоприятните климатични изменения и вредителите в т.ч. системи за ранно известяване и др.
- Мярка 3.7.3. Подкрепа за развитие и устойчиво управление в областта на селското и горското стопанство.

Изпълнение на проекти:

Приоритет 1.3. „Устойчиво развитие на туризма“

Мярка 1.3.1. Изграждане на необходимата инфраструктура за развитие на различни форми на туризъм съобразно местния потенциал и наличните ресурси (зелен, спа, събитиен, културен и др.).

През м. май 2024 г. Община Благоевград е подготвила и подала следните проектни идеи по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.:

- „Реконструкция и обновяване на парк „Ловен дом“ и Ботаническа градина и разработване на туристическа маркетингова стратегия“. Общият размер на БФП за проектната идея е 6 520 000,00 лв. с ДДС.
- „Реконструкция и обновяване на паркови пространства в местността „Бачиново“ и довеждащи алеи“. Общият размер на БФП е 8 132 000,00 лв. с ДДС.
- Изграждане на нови сгради за социални услуги, Изграждане на нова паркова зона и изграждане на подземен/полувкопан обществен паркинг в ж.к. Струмско". Общият размер на БФП е 8 014 300 лв. с вкл. ДДС.

Проектните идеи са одобрени от Звеното и Комитета за подбор към Община Благоевград. На 30.12.2024 г. са обявени Насоките за кандидатстване с пълни проектни предложения. Срокът за кандидатстване е до 31.03.2025 г.

През м. март 2024 г., в сътрудничество с проектни партньори от Гърция, Община Благоевград е разработила и подала 4 проектни концепции по Програма ИНТЕРРЕГ VI-А „Гърция – България“ 2021-2027 г.:

- „Пътища за зелени иновации за устойчиво градско развитие“;
- „Насърчаване на гастрономията и културното наследство“;
- „Промяна на играта: използване на спорта за устойчиво развитие на туризма“;
- „Мрежа от услуги за ветроходен и ски туризъм“.

Мярка 2.1.1. Осигуряване на условия за разширяване на обхвата на предучилищното и училищното образование.

- През 2024 г. е приключило изпълнението на проект за пристрояване на Седмо СУ „Кузман Шапкарев“. Общата стойност на проекта е в размер на 2 064 400 лева.
- През м. февруари 2024 г. община Благоевград е подписала договор и е стартирало изпълнението на проект "Основно обновяване и модернизация на сградата на Четвърто основно училище "Димчо Дебелянов". Предвижда се да бъде извършено основно обновяване и модернизация на образователната институция. В допълнение ще се въведат комплекс от енергоспестяващи мерки. Бюджетът на проекта е в размер на 1 899 102,19 лв., 100% БФП.
- През м. март 2024 г. са одобрени 2 проектни предложения за изграждане на нови сгради за детски градини:
  - "Изграждане на нова сграда за детска градина с три градински и две яслени групи в кв. "Бялата Висота", гр. Благоевград", с обща стойност 7 848 250,77 лв., от които 4 500 000,00 лв. БФП и 3 348 250,77 лв. собствен принос.
  - "Изграждане на нова сграда за детска градина с две градински и една яслена група в IV-ти микрорайон, гр. Благоевград", с обща стойност 4 161 613,30 лв., от които 3 000 000,00 лв. БФП и 1 161 613,30 лв. собствен принос.

  Срокът за изпълнение на проектите е до 31.12.2027 г.
- През м. март 2024 г. е подписан договор за изпълнение на инвестиция за "Основно обновяване, модернизация и пристрояване на сградата на Второ основно училище "Димитър Благоев". Проектът предвижда осъществяване на мерки по основно обновяване, модернизация, въвеждане на мерки за енергийна ефективност и пристрояване на сградата на Второ основно училище "Димитър Благоев" в Благоевград. Чрез реализиране на инвестицията ще се подобри учебната среда, ще се осъвремени учебния процес и ще се премине към едносменен режим на обучение, като за целта се предвижда допълнителното изграждане на 2 бр. пристройки към основната сграда на училището. Предвидена е нова закрита зала за спорт с прилежащи съблекални и обслужващи помещения, шест нови класни

стаи, читалня, както и нова столова. Срокът за изпълнение на проекта е до 31.05.2026 г., а бюджетът е в размер на 4 382 793,45 лева, 100% БФП.

Приоритет 2.2. „Превенция на безработицата, откриване на нови работни места и насърчаване на заетостта“

Мярка 2.2.2. Подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение.

През м. април 2024 г. е приключило изпълнението на проект „Интегрирани мерки за приобщаване и овластяване на ромите в Община Благоевград“. Бюджетът на Община Благоевград е в размер на 1 684 315,00 лв.

Приоритет 2.3. „Подобряване на качеството на предоставяните услуги във всички социално-икономически сфери и улесняване на достъпа до тях.“

Мярка 2.3.3. Изпълнение и разширяване на обхвата на дейности за оказване на социална подкрепа на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение (осигуряване на топъл обяд, консултиране, застъпничество, патронажна грижа, асистентска подкрепа, социално жилищно настаняване и др.)

В периода на настоящия доклад се изпълняват следните проекти:

- „Топъл обяд в община Благоевград“ – Подаден 2022 г. 495 763,20 лв. БФП. Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027 г.
- „Грижа в дома в Община Благоевград“ – стойност на проекта 2 422 099,41 лв. БФП, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г.
- „Укрепване на общинския капацитет - Благоевград“ – стойност на проекта 85 692,56 лв., финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г.
- „Подкрепа за децата на община Благоевград“ – стойност на проекта 362 166,00 лв., 100% БФП, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г.
- „Извършване на строително-ремонтни дейности в Защитено жилище за лица с умствена изостаналост „Слънчев дом“ в гр. Благоевград“ – стойност на проекта 55 550,00 лв. Фонд „Социална закрила.

- **Приоритет 2.4. „Повишаване на административния капацитет и качеството на административното обслужване, насърчаване на териториалното сътрудничество“, включва следните мерки:**

Мярка 2.4.3. Повишаване на административния капацитет в областта на информационните технологии, управлението на проекти и др.

През м. декември 2023 г. е приключило изпълнението на проект „Повишаване на капацитета на община Благоевград за ефективно и ефикасно изпълнение на програма „Развитие на регионите“ 2014-2020 г.

Приоритет 3.1. „Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура“

Мярка 3.1.4. Изграждане, обновяване и реконструкция на вътрешно-улична мрежа и съоръженията към нея.

Мярка 3.1.5 Изграждане, обновяване и реконструкция на зони за паркиране.

През м. декември 2022 г. е приключило изпълнението на проект „Изграждане и благоустрояване на ул. „Листопад“ в IV микрорайон“, финансиран от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Общият бюджет на проекта е 1 276 590.99 лв., 100% БФП.

През м. май 2024 г. Община Благоевград е разработила и подала следните проектни идеи по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.:

- „Разработване на План за устойчива градска мобилност и реконструкция, корекция и покриване на част от ул. „Александър Стамболийски“. Общата стойност на проектното предложение е 10 750 000,00 лв.
- „Реконструкция, обновяване и модернизиране на пл. Македония“. Проектната идея предвижда изграждане на подземен паркинг. Общата стойност на проектното идея е 13 546 200,00 лв.
- Изграждане на нови сгради за социални услуги, Изграждане на нова паркова зона и изграждане на подземен/полувкопан обществен паркинг в ж.к. Струмско". Общият размер на БФП е 8 014 300 лв. с вкл. ДДС.
- „Въвеждане на мерки за ЕЕ на сградата на Съдебна палата – Благоевград, реконструкция и обновяване на пространството между Съдебна палата и Административен съд“. Проектната идея предвижда изграждане на подземен обществен паркинг. Общият размер на БФП е 9 317 839,27 лв

Проектните идеи са одобрени от Звеното и Комитета за подбор към Община Благоевград. Проектна идея „Въвеждане на мерки за ЕЕ на сградата на Съдебна палата – Благоевград, реконструкция и обновяване на пространството между Съдебна палата и Административен съд“ е в списъка с резервни проекти и в случай на освобождаване на финансов ресурс по Програмата ще бъде подготвено пълно проектно предложение. На 30.12.2024 г. са обявени Насоките за кандидатстване с пълни проектни предложения. Срокът за кандидатстване е до 31.03.2025 г.

Приоритет 3.2. „Развитие на инфраструктура за ефективно управление и използване на водните ресурси и отпадъците“

Мярка 3.2.4. Обновяване и модернизиране на системите за сметосъбиране и сметоизвозване в общината (в т.ч. оборудване).

През м. март 2024 г., в сътрудничество с проектни партньори от Гърция, Община Благоевград е разработила и подала проектна концепция „Гръцко-българско партньорство за управление на отпадъците“, по Програма ИНТЕРРЕГ VI-A „Гърция – България“ 2021-2027 г.

Приоритет 3.3. „Развитие на културна, образователна, социална, спортна, здравна инфраструктура“

Мярка 3.3.2. Обновяване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура за развитие на професионален спорт, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение.

През 2024 г. са одобрени 2 проектни предложения по „Програма за финансово подпомагане на изграждането и обновяването на спортни обекти – държавна и общинска собственост“ и „Национална програма за споделено финансиране на инвестиционни спортни проекти за 2024 г.:

- „Ремонт и обновяване на зали за Хандбал и Гимнастика в спортен комплекс „Пирин“, Благоевград“. Стойността на проекта е в размер на 807 574,00 лв.
- „Ремонт и обновяване на лекоатлетическа писта в Спортен комплекс „Пирин“, гр. Благоевград“. Стойността на проекта е в размер на 522 411,00 лв.

През м. октомври 2024 г. Община Благоевград е подала проектно предложение „Благоевград Smart Energy Lab – проектът за интелигентен град, където всяка капка има значение, всяка стъпка има смисъл и всяка капка се улавя от енергийна система, създавайки енергийна мрежа за по-чиста, по-зелена и по-устойчива градска околна среда“, по Програма Европейската градска инициатива (EUI). Проектът предвижда превръщането на закрития басейн в BlagoSmart Energy Lab, от реновиране в съответствие с най-добрите стандарти за енергийна ефективност и добавяне на нова функция - уникална стена за катерене, позволяваща на потребителите да генерират енергия от тяхната дейност.

През м. април 2024 г. е подписан договор за изпълнение на инвестиция за „Устойчиво енергийно обновяване на сградата на Закрит плувен басейн в ж.к. "Еленово-1", гр. Благоевград“, по НПВУ. Проектът предвижда въвеждане на мерки за повишаване на енергийна ефективност в сградата на "Закрит плувен басейн към Спортен комплекс "Пирин", които включват полагане на топлоизолация от минерална вата на стените на сградата, топлоизолация на покрива, смяна на дограма, мерки по системите за отопление и битово горещо водоснабдяване (БГВ), мерки по тръбната мрежа, изграждане на

система за сградна автоматизация и управление, монтаж на фотоволтачина централа за собствени нужди. Общата стойност на проекта е 2 987 749,40, от които 2 458 963.40 БФП и 528 786.00 лв. собствен принос. Срокът за изпълнение на проекта е до 30.06.2026 г.

Мярка 3.3.3. Обновяване и модернизиране на инфраструктура за осъществяване на младежки дейности за личностно и творческо развитие, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение.

През м. октомври 2022 г. е приключило изпълнението на проект „Осигуряване на достъпна архитектурна среда в сградата на Център за подкрепа и личностно развитие - Център за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград /ЦПЛР - ЦЛТРДБ/ и общински куклен театър – Благоевград (сградата на бивш общински Младежки дом)“. Общият бюджет на проекта е в размер на 28 000,00 лв.

През м. април 2024 г. е приключило изпълнението на проект „Енергийна ефективност в сграда за образователен център и култура в Благоевград“, по Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“, чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г. Общият бюджет на проекта: 1 508 092,46 лв., от които 1 249 500,00 лв. БФП и 258 592,46 лв. собствен принос. Бюджетът на Община Благоевград е 1 457 592,46 лв., а на партньора Норск Енерджи е 50 500,00 лв.

През м. февруари 2024 г. е подписан договор за изпълнение на инвестиция за „Изграждане на младежки център Благоевград“, по НПВУ. Част от Младежкия център ще бъде разположен на двата етажа в Югозападното крило на съществуващата сграда (бивш МУЦТПО). Съществуващата сграда ще се свързва с новопостроена сграда на три етажа (два надземни и един подземен). В новата сграда, на първия етаж, ще бъде изградена рецепция с просторно фоайе, санитарни възли, обслужващи новата и старата част и зона за кафе и социални контакти. На първия етаж до рецепцията ще бъде разположена мултифункционална зала с капацитет за 100 места. На втория етаж са разположени 5 тройни стаи за настаняване на 15 души, всяка от които със самостоятелен санитарен възел и място за хранене. Стойността на проекта е 4 276 652,36 лв., 100% БФП. Срокът за изпълнение е до 30.06.2026 г.

Мярка 3.3.4. Обновяване и модернизиране на общинската образователна инфраструктура, осигуряване на достъп за лица в неравностойно положение.

През м. декември 2024 г. приключи изпълнението на проект „Изграждане на спортна площадка в VII СУ „Кузман Шапкарев“ – Благоевград“. Общата стойност на проекта е в размер на 199 662,00 лв., 100% БФП.

През м. май 2024 г. Община Благоевград е разработила и подала следните проектни идеи по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.:

- „Изграждане, обзавеждане и оборудване на нова сграда за общинско училище в поземлен имот с идентификатор 04279.625.15 и обновяване, реконструкция и въвеждане на мерки за ЕЕ в съществуваща сграда на Девето основно училище „Пейо Крачолов Яворов“. Общият размер на БФП е 17 387 500,00 лв.
- „Обновяване и облагородяване на дворните пространства на общински училища в Благоевград и вътрешен ремонт на сградата на бившия Междуучилищен център за трудово-политехническо обучение (МУЦТПО)”. Общият размер на БФП е 7 975 490,23 лв.

Проектните идеи са одобрени от Звеното и Комитета за подбор към Община Благоевград. На 30.12.2024 г. са обявени Насоките за кандидатстване с пълни проектни предложения. Срокът за кандидатстване е до 31.03.2025 г.

През 2024 г. е одобрено проектно предложение „Интегрирани трансгранични туристически дейности в регион Благоевград-Делчево“, по Програма ИНТЕРРЕГ VI-A ИПП „България – Северна Македония“ 2021-2027 г. Проектът предвижда въвеждане на мерки за ЕЕ на сградата на Обсерваторията, както и изграждане на Дигитален планетариум. Заложени са още Разработване на Концепция за туристически продукт за регион Благоевград-Делчево, Изработване на дигитална карта и дигитални туристически пакети. През първото тримесечие на 2025 г. се очаква да се подпише договор за БФП.

Мярка 3.3.5. Реформиране на социални услуги от резидентен тип за лица с увреждания и възрастни лица с цел привеждането им в съответствие с новата действаща нормативна уредба, в т.ч. и чрез създаване на нови социални услуги съобразно идентифицираните потребности и Картата на социалните услуги.

През м. юни 2024 г. е подписан договор за изпълнение на инвестиция за "Реформиране на Дом за стари хора в Община Благоевград", по НПВУ. Проектното предложение включва дейности, целящи реформиране на Дом за стари хора "Света Петка"- гр. Благоевград с капацитет 87 места. Проектът предвижда извършване на ремонт и реконструкция на съществуващата сграда, построяване на нова двуетажна сграда, закупуване на необходимо обзавеждане и оборудване за двете сгради, изпълнение на мерки за енергийна ефективност. Стойността на проекта 5 531 619.01 лв., 100% БФП.

През м. октомври 2024 г. Община Благоевград е кандидатствала с проектно предложение „Изграждане на нови услуги за резидентна грижа и специализирана подкрепа за лица с деменция в община Благоевград“, по НПВУ. Общата стойност на проекта е 5 204 016.97 лв., 100% БФП.

Мярка 3.3.6.Създаване на нови видове социални услуги (центрове за кризисно настаняване за жертви на домашно насилие и жертви на трафик на хора, общностни центрове, заместваща грижа и др.)

През м. май 2024 г. Община Благоевград е подготвила и подала следните проектни идеи по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.:

- „Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на мерки за ЕЕ в сграда за създаване на Общностен център за уязвими групи и обновяване на зелената площ в непосредствена близост до сградата“. Общият размер на БФП е 4 590 000,00 лв.
- „Изграждане на нова сграда за социална услуга - Център за резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания в ж.к. "Струмско", „Изграждане на нова сграда за социална услуга - Център за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи“, „Изграждане на нова паркова зона в имот с идентификатор 04279.629.129, ул. "Юрий Гагарин" и „Изграждане на подземен/полувкопан обществен паркинг на ул. "Юрий Гагарин". Общата стойност на БФП за изграждане на социалните услуги е в размер на 2 931 800,00 лв.

Проектните идеи са одобрени от Звеното и Комитета за подбор към Община Благоевград. На 30.12.2024 г. са обявени Насоките за кандидатстване с пълни проектни предложения. Срокът за кандидатстване е до 31.03.2025 г.

Мярка 3.3.9. Изграждане, възстановяване и реконструкция на елементите на градската среда – в т. ч проектиране и изграждане на детски площадки и площадки със спортни съоръжения на открито, адаптирани за хора в неравностойно положение, облагородяване на междублокови пространства, озеленяване, осветление, реконструкция на площади и др.

През м. септември 2024 г. се подаде проектно предложение „Зелени мерки в градска среда – Благоевград“. Общата стойност на проектното предложение е в размер на 2 025 213,90 лв. През първото тримесечие на 2025 г. ще се подпише договор за БФП.

Приоритет 3.4. „Развитие на енергийната инфраструктура“

Мярка 3.4.1. Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление

През м. август 2023 г. се подписа договор за БФП за проект „Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление на населени места на територията на Община Благоевград“, по НПВУ. Общият бюджет на проекта е в размер на 905 622,00 лв. Проектът е в процес на изпълнение.

Мярка 3.4.2 Насърчаване, подпомагане и изпълнение на мерки за подобряване на енергийната ефективност в административни и жилищни сгради.

През м. април 2024 г. приключи изпълнението на проект „Прилагане на мерки за успешна адаптация към климатичните промени“, по Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. В рамките на проекта се инсталираха соларни системи за топла вода в 10 детски градини в Благоевград и селата Покровник, Церово и Зелен дол. Бюджетът на Община Благоевград е в размер на 301 197,57 лв., 100% БФП.

През 2024 г. стартира изпълнението на проект "Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сгради за административно обслужване в община Благоевград", по НПВУ. Предложението за изпълнение на инвестиция предвижда въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сгради за административно обслужване на територията на Община Благоевград - Зала 22-ри Септември и сгради на кметства от населени места на селата Зелен дол, Падеш, Покровник, Логодаж и Бучино, както и осигуряване на достъп до сградите на хора с увреждания. Стойност на проекта: 6 432 552,15 лв., от които 5 619 999.46 лв. БФП и 812 552.69 лв. Собствен принос. Срокът за изпълнение на проекта е до 30.06.2026 г.

През 2024 г. се одобриха за финансиране 18 многофамилни жилищни сгради за въвеждане на мерки за енергийна ефективност по първия етап и 11 сгради по втория етап от НПВУ. Подписаха се договори за финансиране за 10 МЖС от първи етап.

Приоритет 3.6. „Изпълнение на дейности за опазване на околната среда и справяне с климатичните промени“

Мярка 3.6.1 Дейности за смекчаване на последиците от климатичните промени и опазване на околната среда

През м. април 2024 г. започна изпълнението на проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво с алтернативни форми на отопление на територията на община Благоевград“. Общият бюджет на проекта е в размер на 21 725 799,00 лв., 100% БФП.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО

Стратегическите цели на ПИРО са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия и подобряване на жизнения стандарт на жителите на община Благоевград. Основната цел на плана е да предложи обща рамка и методика от конкретни действия за устойчиво развитие на местно ниво за успешното постигане, на която е приложен интегриран подход на развитие, т.е. подход на тясна координация

на различните публични политики на базата на местните специфики. Интегрирането на различни секторни дейности за въздействие е съобразено с конкретното място на разработване на политиката. Целите са съобразени с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС.

От Годишния доклад по наблюдение изпълнението на ПИРО е видно, че в резултат на политиката и усилията на Община Благоевград за периода 2022 – 2024 г. за подобряване на икономическото и социално състояние на общината и предоставяне на качествени услуги на населението, са постигнати резултати във всяка от сферите: икономика, социално развитие, инфраструктура и осигуряване на качествени услуги за жителите на общината.

Основният извод е, че са положени усилия от страна на Общината за постигане на заложените в Плана за интегрирано развитие стратегически цели като са вложени общински ресурси и са използвани и различни възможности за финансиране по линия на ЕСИФ, ЕФСУ, НПВУ, национални програми и Републикански бюджет, в резултат на което са налице резултати по изпълнението на ПИРО. Положени са усилия за постигане на вътрешната съгласуваност и координация на изпълнението на ПИРО. Йерархичната съподчиненост и координация със секторните политики и програми на общината е много добра. Предприетите мерки и инициативи за изпълнение на целите, приоритетите и мерките, както и изразходваните средства, имат пряк ефект върху инфраструктурата, социалните услуги, образованието, икономиката в Общината, условията на живот и качеството на средата. Наблюдава се подобряване на състоянието на инфраструктурата в т.ч. на уличната мрежа, изграждането и поддържането на детски площадки, облагородяване на зелени пространства, подобряване на образователната и социална инфраструктури, спортна инфраструктура и др. Разходването на общинските финанси е насочено към постигане на баланс при изпълнение на приоритетите и целите на ПИРО.

Предложенията за подобряване на резултатите от изпълнението на ПИРО на община Благоевград са изведени на базата на опита при изпълнение на мерките в ПИРО през периода 2022 – 2024 г.:

- Да се търсят нови източници за финансиране на заложените в ПИРО мерки, за да се осигури тяхната реализация и през следващите години и за да се избегне евентуалното забавяне при възможни неблагоприятни изменения в средата, от икономическо, здравно или друго естество;
- Да продължи да се укрепва административният капацитет по отношение на разработване и изпълнение на проекти, както и да се стимулира проектната активност на общината;
- През следващите години на програмния период да продължат усилията за реконструкция и модернизация на пътната, образователната и социалната инфраструктура, в т.ч. – уличната мрежа в населените места, ВиК мрежата /вкл. в малките населени места/, енергийно обновяване на публичните сгради, благоустрояване, озеленяване и др.;

- Да се обърне внимание на мерките, свързани с човешкия фактор и със създаването на благоприятна среда за живеене, образование, труд и отдих на територията на общината, тъй като от качеството на човешките ресурси и от тяхната мотивация да останат и да се реализират тук, зависи нейният просперитет през следващите години;
- В условията на ограничените ресурси – да се полагат усилия за оптимално балансиране на финансовите, материалните, човешките и информационните ресурси на общината;
- В случай на необходимост и възникване на нови възможности за финансиране да се актуализира ПИРО и приложенията към него.

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ